• выдаецца са жніўня 1917 г. БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА • кошт 3000 рублёў

2 ліпеня 1998 г.
чацвер,
№ 135 (23486)

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСЬ, узнімі чарку за самае каштоўнае — за СВАБОДУ!

У другі раз наша краіна будзе адзначаць 3 ліпеня Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень рэспублікі), абвешчаны ўсенародным рэферэндумам у лістападзе пазамінулага года. Напярэдадні афіцыйных урачыстасцяў рэдакцыя правяла невялікае апытанне сярод сваіх даўніх падпісчыкаў, якія, калі ўдзельнічалі ў адным са «звяздоўскіх» конкурсаў, пакінулі нам свае каардынаты. Дарэчы, усе, да каго мы звярнуліся, падоўжылі падпіску — хто на квартал, хто на паўгода. Гэтая даўняя сувязь паміж газетай і тымі, хто даўно яе чытае, дала падставы для шчырай размовы. Мы звярнуліся да канкрэтных людзей, гаварылі аб іх рэальных жыццёвых клопатах, аб тым, чым сёння жывуць простыя працаўнікі ў розных куточках нашай краіны. Адносна чакаемых урачыстасцяў задавалі ўсім аднолькавыя пытанні: *«Што асабіста для вас азначае 3 ліпеня — Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь?»* і *«Як вы будзеце адзначаць гэтае свята?»*

Аркадзь Аляксандравіч ГАЙДУК, вёска Калюжыца Бярэзінскага раёна:

— Гэта вялікае свята, найперш — дзень вызвалення. Я ведаю, што такое вайна. Калі яна пачалася, мне было 13,5 года, я быў у партызанскай зоне, зведаў і зямлянкі, і ўцёкі ад немцаў пад кулямі. Цяжка ўявіць, што было б, каб перамог Гітлер... Чаму я стаўлю на першае месца вызваленне? Незалежнасць, канешне, справа добрая, але яна лепш бы адчувалася, калі б мы жылі крыху лепш матэрыяльна. Галоўнае, лічу, каб не было вайны, каб над галавой было блакітнае неба.

— Як буду адзначаць свята? Калі будзе надвор'е, будзем касіць сена. Па радыё, зразумела, паслухаем, як будуць святкаваць у сталіцы. Хоць на душы стане весялей...

Мікалай Аляксандравіч БАГАМАЗ, Крупкі:

— Для мяне гэтае свята ў першую чаргу звязана з днём вызвалення Мінска. Мой бацька, які, на жаль, ужо памёр, удзельнік вайны, ён шмат расказваў мне пра той час. Гэта адно з нашых галоўных святаў, бо падчас вайны загінуў кожны трэці. Галоўнае, быў выратаваны ад гітлераўскага генацыду наш народ. Найперш трэба памятаць менавіта аб гэтым. Таму, лічу, не зусім удала адначасова мы адзначаем яшчэ і Дзень Незалежнасці.

— Канешне адзначу! Па-нашаму, па-беларуску: каб на стале была і бульбіна, і скварка, і чарка!

Лідзія Аляксееўна ПЯТРЫШЧА, Віцебск:

— Асабіста для мяне гэтае свята — Дзень Незалежнасці — мала што азначае. Ходзіш па горадзе, шукаеш танныя косткі, пра садавіну і агародніну не гавару — не па кішэні. Ніжнюю бялізну купіць немагчыма, верхняя ж наогул каштуе шалёныя грошы. Няма ніякага жыцця... Жабрацкія пенсіі... Калі нам аддадуць грошы, што прапалі на кніжках? Тэлевізар сапсаваўся, серыял даводзіцца ісці глядзець да суседкі. У маладосці я адна сабрала грошай на кааператыўную кватэру. У СССР жылося лепш, — нас абакралі... Моладзь, якая скончыла ВНУ і мае вышэйшую адукацыю, мае аклад 1,5 мільёна рублёў — як у таго дворніка? І ўсё гэта — незалежнасць?!

Алена Леанідаўна СЕМАК, в. Цёсава Салігорскага раёна:

— З чым атаясамліваю Дзень Незалежнасці? Са свабодай, дэмакратыяй... З днём вызвалення таксама, бо незалежнасці не было б, каб мы не перамаглі. Адно свята вынікае з другога. А ў нашай школе на 3 ліпеня прыпадае яшчэ і трэцяя ўрачыстасць: менавіта ў гэты дзень вырашылі сабрацца разам выпускнікі, якія скончылі школу 15 гадоў таму.

— Адзначаць? Працоўнымі буднямі — трэба ехаць да бацькоў дапамагаць па гаспадарцы.

Аляксандр ФУРМАН, 13 гадоў, Пінск:

— У гэты дзень Мінск вызвалілі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, гэта вялікае свята для ўсіх.

— Спачатку ў нас на гарадской плошчы будуць ускладаць вянкі да помніка, вечарам будзе канцэрт. Там будзе і моладзь, пайду і я.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ВІНШАВАННЕ БЕЛАРУСКАМУ НАРОДУ У СУВЯЗІ СА СВЯТКАВАННЕМ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ (ДНЯ РЭСПУБЛІКІ)

Дарагія суайчыннікі!

Сёння наша краіна, увесь беларускі народ урачыста адзначаюць светлае і радаснае свята — Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі). Нягледзячы на сваю маладосць, яно ўжо ўвайшло ў кожны дом, у кожную сям'ю, стала сапраўды агульным нацыянальным набыткам. Па волі народа яно адзначаецца ў гадавіну вызвалення краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Менавіта 3 ліпеня над Мінскам узняўся доўгачаканы пераможны сцяг.

У шчаслівым зліцці дзвюх знамянальных дат закладзены вялікі маральны і патрыятычны сэнс. Пільна ўглядаючыся ў глыбіню стагоддзяў, мы далучаемся да вопыту і мудрасці продкаў. І цудоўна ўсведамляем, што каля вытокаў беларускай дзяржаўнасці стала вечная ідэя славянскага яднання, якая бярэ пачатак у гісторыі Полацкай зямлі і Вялікага княства Літоўскага. Суровыя выпрабаванні яна прайшла ў Грунвальдскай і наступных бітвах, на франтах грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, увасобілася ў класічных творах беларускіх пісьменнікаў, мастакоў і кампазітараў.

Горды, свабодалюбівы і гераічны народ, які ад малога да вялікага ўстаў на смяротны бой, знішчыў фашысцкую цёмную сілу, паказаўшы свету ўзоры бяспрыкладнай мужнасці і найвялікшай стойкасці.

Аддаючы даніну глыбокай удзячнасці тым, хто не вярнуўся з палёў бітваў, хто ў неймаверна цяжкіх умовах адраджаў гарады і вёскі, наш народ поўны рашучасці цывілізаваным і дэмакратычным чынам упарадкаваць сваю дзяржаву ў інтарэсах чалавека працы. Сёння ў Беларусі забяспечаны ўсе асноўныя правы і свабоды, захаванне якіх стварае грамадзянам неабходныя ўмовы для рэалізацыі ў поўным аб'ёме сваіх магчымасцяў і здольнасцяў.

Наш народ шчодра надзелены талентам, мудрасцю, працавітасцю і энергіяй, дзякуючы чаму краіна ўпэўнена набірае аўтарытэт і павагу, усё больш актыўна заяўляе аб сабе на міжнароднай арэне.

Рэспубліка Беларусь жыве паўнакроўным жыццём, развіваецца, будуецца. Гэта нараджае сацыяльны аптымізм, усяляе ва ўсіх нас упэўненасць у лепшую будучыню нашай дзяржавы.

Новыя гарызонты для стварэння адкрываюць інтэграцыя з Расіяй, якая набірае сілу і дынамізм, дзелавыя сувязі з іншымі замежнымі краінамі. Курс на ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва садзейнічае ажыўленню гаспадарчай дзейнасці, дае магчымасць абменьвацца тэхнічнымі, навуковымі і культурнымі дасягненнямі.

Беларуская дзяржава праводзіць шматвектарную знешнюю палітыку. Мы хочам жыць у міры і дружбе з усімі дзяржавамі і не прымаем націску, у якіх бы формах ён ні праяўляўся.

Ад усёй душы жадаю вам, дарагія суграмадзяне, святочнага настрою, шчасця і дабрабыту ў жыцці, новых поспехаў у працы на карысць нашай любімай Айчыны.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА.
3 ліпеня 1998 года

Заўтра мы будзем святкаваць Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь.

Свята новае — і ў той жа час не зусім новае: 3 ліпеня — дзень вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, сапраўды дзень незалежнасці. Калі б не пераможныя 1944-ы і 1945-ы — невядома, які б лёс напаткаў Беларусь... І напярэдадні свята яшчэ раз узгадаем: менавіта за стойкае супраціўленне фашысцкім захопнікам наша рэспубліка, знаходзячыся ў складзе СССР, стала адным з заснавальнікаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Успомнім усіх, хто змагаўся за Радзіму. Да зямлі паклонімся тым, хто адбудоўваў Беларусь з руін і попелу. Гледзячы на здымкі разбуранага Мінска, дзіву даешся, колькі можна зрабіць за паўстагоддзя!

Напярэдадні свята мы сустрэліся з чалавекам, які мае да ўсяго гэтага самае непасрэднае дачыненне.

(Чытайце 3-ю старонку)

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Маладыя ў маладой краіне

ТЭЛЕФОННАЯ РАЗМОВА ДВУХ ПРЭЗІДЭНТАЎ

Як паведаміла ў БЕЛТА прэс-служба прэзідэнта нашай краіны, 1 ліпеня адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі з прэзідэнтам Украіны Леанідам Кучмам.

Кіраўнікі дзяржаў абмеркавалі пытанні двухбаковага эканамічнага і палітычнага супрацоўніцтва, а таксама ўзаемаадносіны з міжнароднымі фінансавымі і эканамічнымі арганізацыямі.

У ходзе гутаркі шмат увагі было ўдзелена правядзенню 21—28 ліпеня гэтага года традыцыйнага міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Леанід Кучма адзначыў, што на фестываль у абавязковым парадку будзе накіравана вялікая група творчай інтэлігенцыі Украіны.

БЕЛТА.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

«Грымнулі» ў тэлеэфір, не заглянуўшы ў пашпарт

Расійскія тэлежурналісты пераблыталі сваіх абрабаваных суайчыннікаў з беларусамі

Нагадаем, што 30 чэрвеня расійскія тэлеканалы паведамілі аб разбойным нападзе на аўтобус з польскімі нумарамі, у якім нібыта знаходзіліся грамадзяне Беларусі. Праўда, гэтую інфармацыю не пацвердзілі ў беларускай амбасадзе ў Аўстрыі. Тым не менш, расійскія журналісты «грымнулі» ў тэлеэфір.

Аднак, як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзеле інфармацыі Міністэрства замежных спраў Беларусі, ахвярамі разбойнага нападу на турыстычны аўтобус сталі зусім не беларускія грамадзяне, а ... расіяне. У нацыянальным бюро Інтэрпола карэспандэнту «Звязды» паведамілі, што і да іх не паступала інфармацыя аб нападзе на беларускіх турыстаў у Аўстрыі.

Такім чынам, падстаў для трывогі ў нашых суграмадзян няма. Зрэшты, і для расіян, якія аказаліся ў тым злашчасным аўтобусе, таксама ўсё скончылася добра. Ніхто з турыстаў не атрымаў сур'ёзных пашкоджанняў, а злачынцы ў той жа дзень былі затрыманы на аўстрыйскай мяжы.

Дарэчы, як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў МУС Беларусі, нашы грамадзяне часцей за ўсё становяцца ахвярамі разбойных нападаў у суседняй Польшчы. У самой Беларусі, дзякуючы намаганням міліцыі, удалося істотна зменшыць «хвалю» дарожных разбояў.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

ХОДЗЯЦЬ ЧУТКІ, ШТО...

У БАРЫСАВЕ СПЫНІЛАСЯ ЗАПАЛКАВАЯ ФАБРЫКА

Каб удакладніць гэтую інфармацыю і высветліць, ці не пацерпіць ад гэтага ўнутраны рынак краіны, калі яна адпавядае рэчаіснасці, рэдакцыя звярнулася па каментарыі да намесніка дырэктара прадпрыемства Мікалая Сяргеева.

— Магчыма, узнікненню такіх чутак паспрыяла зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці запалак, — паведаміў Мікалай Лукіч. — Як вядома, наша прадпрыемства складаецца з некалькіх вытворчасцяў. Сапраўды, з 6 ліпеня на капітальны рамонт зачыняюцца фанерны цэх і цэх ДВП. Доўжыцца ён будзе месяц. Запалкавую вытворчасць мы пускаем на бягучы рамонт, г. зн. працаваць яна будзе, але са скарачэннем аб'ёму выпуску гатовай прадукцыі недзе на трэць. На думку Мікалая Сяргеева, спажывецкі рынак ад гэтага не пацерпіць. Хаця гатовая прадукцыя на складах прадпрыемства не залежваецца, а ідзе ў гандаль практычна з «колаў». Адчувае фабрыка і праблему з сыравінай: на момант гутаркі, як заўважыў намеснік дырэктара, на складах яе было толькі на 2-3 працоўныя дні.

Мікалай Лукіч не пагадзіўся, што яшчэ адной магчымай крыніцай з'яўлення чутак адносна спынення прадпрыемства стала інфармацыя аб нібыта больш жорсткіх патрабаваннях да стандартызацыі гэтай прадукцыі. «Пры прадпрыемстве ўжо два гады акрэдытавана лабараторыя для сертыфікацыі, чые даныя потым зацвярджаюць вышэйстаячыя органы Белдзяржстандарта», — заявіў Мікалай Сяргееў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДЭПУТАТЫ ІДУЦЬ НА КАНІКУЛЫ. ДА ВОСЕНІ

30 чэрвеня IV сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу завяршыла сваю работу. Учора на сустрэчы з журналістамі аб яе выніках распавёў старшыня Палаты прадстаўнікоў Анатоль Малафееў.

Колькі лічбаў. За час правядзення сесіі — з красавіка па чэрвень — дэпутаты большасцю галасоў падтрымалі 109 законапраектаў. 46 з іх было прынята ў першым чытанні, прычым, на думку А. Малафеева, асаблівай увагі заслугоўвае той факт, што першае чытанне «прайшлі» адразу 5 кодэксаў. Палаце прадстаўнікоў удалося правесці 4 парламенцкія слуханні і ратыфікаваць 16 міжнародных дамоў і пагадненняў.

Разам з гэтым, па словах старшыні, засталася і поўная незадаволенасць, якая перш-наперш звязана з тым, што некаторыя законапраекты трапляюць у Палату прадстаўнікоў недастаткова падрыхтаванымі. Як вынік, дэпутаты вымушаны звяртацца да іх па некалькі разоў.

Наступная, пятая па ліку, сесія Палаты прадстаўнікоў пачне сваю работу на пачатку кастрычніка і, як паведаміў Анатоль Малафееў, асноўным на ёй павінен стаць блок эканамічных законапраектаў. Было выказана меркаванне, што дэпутаты восенню ўсё ж здолеюць прыняць доўгачаканы Крымінальны кодэкс, а таксама Закон аб ветэранах.

Сяргей ГРЫБ.

«ДВОР ЗДЗІЦЕЛА» СВЯТКУЕ ЮБІЛЕЙ

Каб не было загадкай, патлумачым адразу: «Двор Здзіцела» — пад такой назвай вядома першае пісьмовае ўпамінанне пра сучаснае Дятлава (1498 год). Сёлета — 500-гадовы юбілей старажытнага паселішча. А ў дзятлаўцаў у гэтыя дні — вялікае свята.

Урачыстаму мітынгу на плошчы 17 верасня будзе папярэднічаць свята духавой музыкі. Два новыя помнікі будуць адкрыты ў Дзятлаве — да 500-годдзя горада і помнік воінам-вызваліцелям. У праграме свята — вернісаж «Мая Дзятлаўшчына», гала-канцэрт на вольным паветры, сустрэчы са знакамітымі ўраджэнцамі Дзятлава і Дзятлаўшчыны. У гонар 500-гадовага юбілею горада выдавецтва «Кліч» выпусціла прыгожы каляровы буклет, а таксама каляндар.

Якімі Дзятлаўскі край, Дзятлава сустракаюць 500-гадовы юбілей? З гэтым пытаннем мы звярнуліся да старшыні Дзятлаўскага райвыканкама Мечыслава Касцюка.

— Хаця і нэпросты зараз час, мы не губляем аптымізму. Тым болей, што бачым, якія намаганні для паляпшэння сацыяльна-эканамічнага становішча прыкладае кіраўніцтва краіны. Ня́дрэнна працуюць прамысловыя прадпрыемствы раёна. Добрых слоў заслугоўвае і плён працы вяскоўцаў. І ўжо не так уцякаюць маладыя людзі ў горад, а застаюцца працаваць у калгасах. Прычына, відавочна, і ў тым, што кіраўнікі гаспадарак рупяцца, каб і клубы працавалі, каб людзі нейкім чынам жыллёвае пытанне вырашалі. Словам, жывём з клопатамі пра заўтрашні дзень. Верым, што напарадзе ў нашай дзятлаўскай старонкі — багатая і шчаслівая доля.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

«НЕ ПІ МАЛАЧКО — КАЗЛЯНЯТКАМ СТАНЕШ!»

У Віцебску некаторыя гарадскія гандлёвыя кропкі рацыянальна падышлі да пытання рэалізацыі тавараў, тэрмін захоўвання якіх скончыўся, у прыватнасці, малочных вырабаў. Дык вось, каб «дабро» марна не прападала, прадпрымальныя віцебскія прадаўцы змешваюць партыю свежага тавару са старым, з дапамогай этыкет-пісталетаў заклейваюць тэрмін рэалізацыі прадукту яго цаной, а то і ўвогуле новым тэрмінам захоўвання. У асноўным гэта датычыць малака, кефіру і тварожнага крэму. Гандаль на вуліцы таксама прыносіць многа непрыемнасцяў гарадскому цэнтру гігіены і эпідэміялогіі. Мала таго што гандлююць у неўстаноўленых месцы і забароненым таварам, дык здараюцца выпадкі гандлю без дакументаў, гэта значыць у прадаўца адсутнічае нават асабістая санітарная кніжка. Праўда, работнікі цэнтра гігіены і эпідэміялогіі адзначаюць павышаную цікавасць да сваіх спажывецкіх правоў, і практычна штодзённа ў цэнтр паступаюць аб'ектыўныя, правільна сфармуляваныя заявы аб продажы няякаснага тавару ці незахаванні тым ці іншым суб'ектам гаспадарання нормаў санітарнай гігіены. У сваю чаргу супрацоўнікі цэнтра за пяць месяцаў гэтага года зрабілі каля пяцісот рэйдавых праверак гандлёвых кропак і прадпрыемстваў грамадскага харчавання, у выніку чаго да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты 422 работнікі, у 44 выпадках прыпынена эксплуатацыя аб'ектаў, знята з рэалізацыі 3811 кг харчовых прадуктаў, і ўжо ёсць 11 прэтэндэнтаў на адабранне пасведчання аб прадпрымальніцкай дзейнасці. Так што пакупнікам трэба адказна ставіцца да набыцця прадуктаў харчавання і, адпаведна, да свайго здароўя.

Аляксандра ВІШНЕЎСКАЯ.

СОЦЫУМ

ЦЭХІ Ў ЖЫЛЫХ ДАМАХ ХУТКА БУДУЦЬ АФІЦЫЙНА ЗАБАРОНЕНЫ

У адным з артыкулаў прынятага парламентарыямі ў першым чытанні праекта Жыллёвага кодэкса гаворка ідзе аб скасаванні дагавора найму жылога памяшкання па ініцыятыве наймадаўцы. Па-першае, высяляюцца жыхары ў дамах, што пагражаюць абвалам. Гэта экстранная сітуацыя. Другі пункт больш балючы: высяленне адбываецца ў тым выпадку, «калі наймальнік, члены яго сям'і ці іншыя, хто з ім сумесна пражывае, сістэматычна разбураюць ці псуюць жылое памяшканне, ці выкарыстоўваюць яго не па прызначэнню, ці сістэматычным парушэннем правілаў карыстання робяць немагчымым для іншых пражыванне з імі ў адной кватэры ці доме, а меры папярэджання і грамадскага ўздзеяння аказаліся безвыніковымі».

Тут маюцца на ўвазе дзве катэгорыі грамадзян, якія падпадаюць пад высяленне (альбо, як варыянт, пад прымусовае перасяленне). Па-першае, гэта маргіналы — асобы, што знаходзяцца на самым нізе сацыяльнай лесвіцы. Яны псуюць сваю кватэру пад уплывам «бахуса». Таксама перасяляюць на свой страх і рызыку і раней.

Так, напрыклад, у Цэнтральным раёне беларускай сталіцы быў выпадак, калі гаспадар проста прапіў сваю газавую пліту, а замест яе з цаглін пабудаваў печку. Дым пры гэтым выходзіў у фортку, і аднойчы суседзі проста выклікалі службу «01». Уяўляеце сабе рэакцыю, калі, высадзіўшы шыбу, «рыцары агню» ўлезлі ў кватэру алкаголіка-«герастрата»?

Такія прыклады можна прыводзіць доўга — амаль у кожным доме ёсць свой «свавольнік». Пастаянныя скандалы, гучныя «пікнікі», «жыўнасць», што актыўна распаўсюджваецца адсюль па ўсім доме, — вось далёка не поўны пералік вынікаў іх «дзейнасці». Метады ўздзеяння, як лічаць не толькі супрацоўнікі жыллёва-камунальных службаў, але і звычайныя жыхары, сёння вельмі мяккія.

Адключэння камунальных паслуг ужо яўна недастаткова — з «роднай» бутэлькай людзі, па словах супрацоўнікаў ЖЭСаў, жывуць і без электрычнасці, і без газу. Хтосьці ў свой час падказаў ім прыватызаваць уласную кватэру, каб потым не выселілі, — вось і падступіся да іх сёння.

Сапраўды, для асобных катэгорый насельніцтва плата за камунальныя паслугі высокая, магчыма, што і кампенсацыі ў выглядзе безнаяўных жыллёвых субсідый, якія выдзяляюцца са сродкаў рэспубліканскага бюджэту, не вырашаюць справу...

Другая катэгорыя, пра якую ідзе гаворка ў артыкуле, — прадпрымальнікі, што пераварвалі звычайныя кватэры ў вытворчыя плошчы. Менавіта аб іх гаворыцца: «выкарыстоўваюць жылыя памяшканні не па прызначэнню». Зрэшты, ніхто не забараняў шыць пальчаткі ва ўласнай кватэры. Такая дзейнасць не перашкаджае суседзям. А калі побач з вамі за сцяной шыюць скураныя курткі і стракочуць увесь дзень машынкі? Дарэчы, скаргі на такія цэхі даволі часта трапляюць да спецыялістаў ЖЭСаў. Калі ўзяць «за зябры» маргінала ўжо амаль немагчыма, то прадпрымальнікаў няма чаго і казаць — усё «шыта-крыта». Ва ўладных кабінетах ужо даўно гаварылася аб стварэнні адпаведнага дакумента, які б забараніў дзейнасць цэхаў у жылых дамах. І сапраўды — выгадна не плаціць грошы за арэнду, а ўласную кватэру чаму не здаць сваю кватэру пад вытворчы офіс? Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», у хуткім часе павінна быць прынята спецыяльная пастанова ўрада, у адпаведнасці з якой будзе забаронена займацца дзейнасцю, што робіць немагчымым пражыванне, ствараe шум.

Узвядзенне праблемы на дзяржаўны ўзровень — моцны штуршок да яе вырашэння. Магчыма, менавіта так адбудзецца і ў выпадку з «актыўнымі» суседзямі.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Аргенцінцы рыхтуюцца дайсці да фіналу

Апошні, восьмы чвэрцьфіналіст чэмпіянату свету па футболу вызначыўся апоўначы ў мінулы аўторак. Гэтай камандай стала зборная Аргенціны, якая толькі па серыі пенальці змагла адолець англічан. Цяпер двухразовых чэмпіёнаў свету чакае «вочная стаўка» з галандцамі. Яшчэ адну пару склалі футбалісты Германіі і Харватыі. Апошнія, дзякуючы дакладнаму ўдару з 11-метровага Давора Шукера, «выбілі» з 1/8 фіналу румынаў.

Стан, блізкі да шоку, зведалі многія брытанскія балельшчыкі пасля заканчэння матча Англія — Аргенціна. У чарговы раз іх надзеі адрадзіць славу радзімы футбола не збыліся, прычым трэці раз за апошнія 8 гадоў лёс англічан вырашылі паслямачавыя пенальці. Так яны прайгралі ў фінале чэмпіянату свету-90 зборнай Германіі, а затым у 1996 годзе, на «дамашнім» першынстве Еўропы, — зноў жа немцам.

Большасць балельшчыкаў галоўным віноўнікам пройгрышу аргенцінцам лічаць Дэвіда Бекхэма, які быў выдалены на пачатку другога тайма.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

УДЗЕЛ БЕЛАРУСІ Ў ДЗЕЙНАСЦІ МІЖНАРОДНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ У 1997 ГОДЗЕ АБЫШОЎСЯ ЁЙ АМАЛЬ У 19 МІЛЬЁНАЎ ДОЛАРАЎ

Расходы валютных асігнаванняў на фінансаванне ўдзелу Беларусі ў дзейнасці розных міжнародных арганізацый ў 1997 годзе склалі каля 19 млн. долараў; планаваўся ж 21 мільён. Пра гэта паведамляецца ў Тлумачальнай запісцы да праваздачы аб выкананні рэспубліканскага бюджэту за 1997 год.

Найбольшы ўзнос Беларусі летась прыпаў на фінансаванне ўдзелу ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. У рэгулярны бюджэт ААН было ўнесена 6 млн. 200 тыс. долараў. Наступныя па велічыні былі расходы на ўдзел рэспублікі ў розных структурах ААН: ЮНЕСКО — крыху больш за 4 млн. долараў; Міжнароднай арганізацыі працы (МАП) і Сусветнай арганізацыі аховы здароўя (СААЗ) — прыкладна па 2 млн. долараў; ЮНІДО — 900 тыс. долараў. Узнос у Сусветную метэаралагічную арганізацыю склаў летась 536 тыс. долараў, у Міжнароднае агенцтва па атамнай энергіі (МАГАТЭ) і Арганізацыю па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе (АБСЕ) — па 400 тыс. долараў, у Падрыхтоўчую камісію па забароне хімічнай зброі — 200 тысяч і Міжнародную арганізацыю грамадзянскай авіяцыі (ІКАО) — 190 тыс. долараў. На`аперацыі па падтрыманню міру летась Беларусь выдаткавала прыкладна 1 млн. 250 тыс. долараў.

На ўдзел рэспублікі ў Міжпарламенцкім саюзе, членства ў якім з цяжкасцю ўдалося аднавіць Нацыянальнай групе беларускага парламента ў 1997 годзе, была выдаткавана 31 тыс. долараў. У 8 тыс. долараў абышоўся ўдзел рэспублікі ў дзейнасці Савета Еўропы.

**Алег САКАЛОЎ,
БелаПАН..**

АНТАЛОГІЯ БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ

ОЙ, ВЯРБІЧАНЬКА, БЕЛА ЛІЧАНЬКА

Лірычную песню «Ой, вярбічанька, бела лічанька» Уладзімір Раговіч запісаў у 1983 годзе на Століншчыне, у вёсцы Лядзец.

Уладзімір Раговіч падрыхтаваў песню да публікацыі і ўключыў яе ў «Вянок беларускіх народных песень» (1988). Цяпер гэты выдатны збіральнік фальклору працуе над выпускам грунтоўнага выдання беларускіх народных песень (у 3-х тамах), дзе тэксты будуць пададзены на дыялектнай мове.

Міхась ШАВЫРКІН.

БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ ПЕСНЯ

Ой, вярбічанька, бела лічанька,
Цёмна хваля з-пад вясла.
Як мы кахаліся
да й не пабраліся,
Дарожка дзёрная зарасла.*

Голас мілага, незрадлівага
Нежна клікаў мяне ўдаль.
Звінеў за хатаю травою-мятаю,
Падараваў журбу і жаль.

Ён з чарняваю да й з бяляваю
Дзівіць сэрданька свае.
А мне на ганачку
аж да світаначку
Сумна зязюлька куе.

* Апошнія два радкі кожнай страфы паўтараюцца.

СЁННЯ

ІМЯНІНЫ

ПР. Іуды, Іова, Паісія

К. Марыі, Урбана

МЕСЯЦ

Першая квадра 1 ліпеня

З 13.20 — 9-ыя месяцавыя суткі.
Месяц — у сузор'і Шаляў.

НАДВОР`Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Віцебску — 17—19, Магілёве — 18—20, Мінску, Гродне, Гомелі — 19—21, Брэсце — 20—22 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак пераменная воблачнасць, 3-га — месцамі, 4-га — пераважна па поўначы рэспублікі пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымы навальніцы. Тэмпература ўначы — 9—14, удзень — 17—22 градусы вышэй нуля.

УСХОДНІ ГАРАСКОП НА НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ

Менавіта ў той момант, калі ў КАЗЯРОГА ўсе акалічнасці складваюцца надзвычай добра, хтосьці з блізкага акружэння можа «падставіць ножку». Таму ва ўсім разлічвайце на ўласныя сілы. Магчыма, нячысцік пачне падштурхоўваць на нейкі імпульсіўны ўчынак — ганіце прэч спрадвечнага ворага роду чалавечага. Хтосьці з вас заказаецца, як кажуць, «па вушы».

ВАДАЛЕЙ ўрэгулюе ўсе асабістыя праблемы і пачне нейкую новую справу. У вас наўрад ці знойдуцца надзейныя партнёры, таму дзейнічаць давядзецца адному. З гэтага тыдня ў вас пачынаецца`перыяд, спрыяльны ў фінансавых адносінах. Асцерагайцеся шчырых, але некампетэнтных дарадчыкаў. Верагодна, у паняздзелак вас захліне новае рамантычнае захапленне.

РЫБЫ рызыкуюць вельмі накладзіцца самім сабе, калі зоймуць даволі агрэсіўную пазіцыю ў адносінах да партнёраў у бізнесе ці сексе. Вы страціце вельмі многае. Змена ўрадавай палітыкі ў сферы вашай дзейнасці можа ўдарыць па вашых інтарэсах. Калі на гэтым тыдні ўзнікне судовая цяганіна, яна завершыцца на вашу карысць. Пачуцці каханю нікога асаблівыя.

У АВЕНА на змену вырашаным праблемам прыйдуць новыя вырашэння. Устрымайцеся на гэтым тыдні ад падпісання дакументаў, заключэння здзелак і буйных фінансавых аперацый. Вам лепш пастаянна знаходзіцца за чыёйсьці надзейнай спіной. Дзелавая паездка праціпаказана. Аптымальна спосаб бавіць час — гэта сустрэча з сябрамі. Вельмі верагодна, што вас напаткае новае каханне.

ЦЯЛЕЦ, магчыма, атрымае нечаканую інфармацыю, якая калі і не пераверне ўсё жыццё, то напэўна прымусіць пераглядзець многія жыццёвыя планы. Можаце страціць палову грошай, укладзеных раней у нейкую справу. Не сумуйце, але падзякуйце Богу за тое, што не страцілі ўсё. Даўнія каханні вырашаць замацаваць свае адносіны шлюбным саюзам.

БЛІЗНЯТЫ атрымаюць на рабоце поўную свабоду дзеянняў. Верагодна, вас пачнуць змяняваць у іншую фірму ці арганізацыю. Не бачыце астралогу, тут больш «супраць», чым «за». На цяперашнім месцы маеце рэальны шанц дабіцца значнага прагрэсу. Здзелка з нерухомасцю прынясе значны прыбытак.

У РАКА ёсць моцнае жаданне хоць штосьці памяняць у сваім жыцці — работу, кватэру, мэблю, любоўнага партнёра. Калі ў новых абставінах вы акажацеся ў цесных адносінах з асобай процілеглага полу, чыё імя пачынаецца на Б, Р ці С, маеце рэальны шанц дабіцца поспеху. Верагодна, дома вас замучаць госці. Ні ў якім разе не наведвайце варажбітку ці спірытычны сеанс.

ЛЕЎ, які практыкуе метад спроб і памылак, трапіць пад спрыяльнае размяшчэнне планет. Эксперыментуйце, у большасці спроб вам будзе паслана ўдача. Любая даследчая работа прынясе добрыя вынікі. Поспех будзе мець палітык, чые думкі чыстыя, а мэты высакародныя. Муж і жонка з вялікім сямейным стажам перажывуць нечаканы сексуальны выбух.

ДЗЕВЕ даруецца тыдзень, спрыяльны ў фінансавых адносінах. Вы гэта адчуеце 7 або 9 ліпеня. Паспрабуйце купіць у гэтыя дні дзесятак латарэйных білетаў — высокая верагоднасць выйгрышу. Хутчэй за ўсё, у гэтыя ж дні апраўдае сябе нейкая не без рызыкі здзелка. Для закаханых хутка прагучыць вясельны марш Мендэльсона. Кароткі водпуск прынясе толькі задавальненне.

На абедзвюх чашах ШАЛЯЎ — штодзённая нудная руціна. Што ж, часам прыходзіцца займацца і ёю. Калі з новым дзелавым партнёрам не зусім складваюцца адносіны, запрасіце яго правесці вечар у неафіцыйнай абстаноўцы — лёд растане. Выпадковая размова выльецца ў нейкае прасвятленне, звязанае з фінансамі. У каханні дасягнеце большага, чым спадзяваліся.

Нейкія замарочкі прымусяць СКАРПІЁНА на хаду мяняць раней намечаныя планы і рабочы распарадак. Самае галоўнае вызначыць прыярытэты і не размяньвацца на дробязі. Інтуіцыя павінна падказаць аптымальны напрамак прыкладання сіл. У дамы з'явіцца моцнае жаданне зрабіць дарагую пакупку — на дадзеным этапе яна будзе карыснай. Магчыма лёгкае недамаганне.

Большасць СТРАЛЬЦОЎ амаль напэўна атрымаюць нечаканыя грошы. Калі хочаце ўкласці іх у новую справу, рабіце стаўкі на кароткатэрміновы перыяд, бо цяпер работа на далёкую перспектыву можа абярнуцца стратамі. Акалічнасці асабістага жыцця набудуць бурны характар. Не знаёмце свайго новага каханка з сябрамі ці сяброўкамі, калі не жадаеце разбіць уласнае сэрца.

**Сяргей БУЛАНЦАЎ,
кар. ІТАР—ТАСС,**

Дэлі.

ЗВЯЗДА
2 ліпеня 1998 г.

Аляксандра Трыфанавіча Кузьміна многія помняць як сакратара ЦК КПБ па ідэалогіі. У нашу шалёную эпоху ўспамінаць добрым словам «былых» у журналістаў лічыцца амаль што прыметаю дрэннага густу, але пра Кузьміна чула шмат добрага: апякаў таленавітых творцаў, падтрымліваў энтузіястаў, абараняў справядлівасць. На працягу амаль двух дзесяцігоддзяў Кузьмін быў побач з Машэравым — у выдатна падабранай камандзе моцных інтэлектуалаў, якія шчыра працавалі ў імя Бацькаўшчыны. За гэтымі, здавалася б трывіяльнымі словамі — канкрэтныя справы, падзеі, учынкі...

Не многія ведаюць, што Аляксандр Трыфанавіч Кузьмін — чалавек з незвычайнай ваеннай біяграфіяй. У 1940 годзе скончыў Краснадарскае авіяцыйнае вучылішча штурманаў (вясковы юнак з Кіраўскага раёна трапіў туды па камсамольскаму набору), многа разоў быў на валаску ад смерці ў бязлітаснай паветранай вайне з фашыстамі.

У ліпені Кузьміну споўніцца 80. Але дзіўным чынам гэты чалавек здолеў падмануць узрост — выглядае намнога маладзейшым.

МІНСК МОГ БЫЦЬ ПАБУДАВАНЫ Ў ЧЫСТЫМ ПОЛІ — РУІНЫ ЗАСТАЛІСЯ Б НА ВЯКІ...

— Аляксандр Трыфанавіч, можа, вы ведаеце нейкі асаблівы сакрэт жыццястойкасці?

— Сакрэт просты: я ніколі не стараўся падманіць прыроду, не баюся ні старасці, ні смерці. Між іншым, не трэба звыш меры клапаціцца пра здароўе — тады яно будзе лепшым. А калі ты жывеш: не дай Божа, прастудзіцца, а калі лякарства прапісалі — дык жменямі, а калі раяць абмежаваць сябе ў салёнай ці салодкай ежы — дык не есці гэтага зусім... Усё гэта дае адваротны эфект. Я вяду нармальны лад жыцця: як складваецца, так і жыву. Зразумела, не апошнюю ролю адыгрывае спадчыннасць: мае бабуля і маці пражылі больш чым па сто гадоў.

— Не п'яце і не курыце?

— 56 гадоў курыў, нядаўна кінуў: арганізм перастаў прымаць курыва.

— А спіртное?

— Калі давядзецца, дык вып'ю, а што тут такога?

— Са старасцю — усё зразумела. Але ж вам не аднойчы даводзілася быць сам-насам са смерцю?

— Я адношуся да той часткі ветэранаў, якой у першыя гады вайны выпала, нягледзячы на мужнасць, стойкасць, а часта самаахвярнасць, цяжкая доля адступаць. Абсалютная большасць з іх ніколі не спраўлялі свята Перамогі. Наш полк ваяваў у складзе 4-й Паветранай арміі Закаўказскага (Паўночная група войскаў) фронту, тэрытарыяльна гэта цяперашняя Чачня, Інгушэція, Асеція і Кабарда. Абарончыя баі лета 1942 года былі цяжкімі. Наземныя войскі і паветраныя сілы неслі вялікія страты. Загінулі амаль усе штурманы — выхаванцы Краснадарскага ваеннага авіяцыйнага вучылішча, а гэта амаль тры дзесяткі чалавек (пасля заканчэння вучылішча яны, як і я, былі накіраваны ў 230-ы бамбардзіровачны авіяполк і затым тыя, хто застаўся жывымі, склалі першы састаў 277-га палка, яго камандзірам быў прызначаны беларус Сяргей Пятровіч Кужалеў. Родам ён з вёскі Макаўка Бялыніцкага раёна. Кужалева мы любілі і паважалі за выдатнае лётнае майстэрства, за адукаванасць, за сумленнасць. Ён быў узорам для падначаленых. На жаль, загінуў. Можа, каб больш такіх людзей вярнуліся з вайны, інакш склалася б і пасляваенная гісторыя Савецкай дзяржавы.

— Вам пашанцавала застацца ў жывых... Гэта падарунак лёсу або выпадак?

— Хутчэй за ўсё, і тое, і другое. Раскажу аб такіх эпізодах з сваёй ваеннай біяграфіі. Калі немцы выйшлі на раку Церак і хацелі адразу яе фарсіраваць, мы бомбавымі ўдарамі рушылі іх пантонныя пераправы. Бамбілі чыгуначныя масты, скапленні жывой сілы і тэхнікі. Каля 6 тысяч варожых салдат і афіцэраў, 200 танкаў засталіся толькі пад Маздокам у «даліне смерці», як называлі яе самі акупанты. Дзесьці тут знайшоў сваю смерць і камандуючы 1-й нямецкай танкавай арміі фон Клейст...

Быў выпадак, які проста немагчыма растлумачыць: наш самалёт літаральна «клюнуў» у зямлю — і ўсе засталіся жывымі. Шасі не выпускалі, каб не зачапіцца за хлеў, што стаяў на ўскрайку аэрадрома, — але дах зачапіла вінтамі. Маторы заглохлі, машына апусціла нос, «клюнула», я ўбачыў зямлю і паспеў толькі падумаць: канец (не «канец», а мацернае слова). Потым расказалі: у час удару кабіна адламалася, у ёй і без яе каціўся дзесяткі метраў па мёрзлай зямлі...

Зараз, успамінаючы перажытае ў вайну, я пачынаю думаць, што нейкая сіла мяне быццам бы ахоўвала.

— Узгаданы эпізод — не адзіны выпадак дзівоснага выратавання?

— Не. Лямалі з сябрам, Лёшкам Андрэевым. Зайшлі на бамбёжку, але асколак зенітнага снарада трапіў Лёшку ў жывот і застаўся ў пазваночніку. Лёшка гаворыць: «Пакіньце машыну, я паранены». Не мог пакінуць параненага сябра: мы пакляліся, што ў нас будзе аднолькавы лёс... Машына зноў уваходзіць у піке. Амаль непрытомны Лёшка схапіў штурвал, пацягнуў на сябе. Машына робіць «казла», нас кідае, б'е аб сценкі кабіны: думаю, хоць бы хутчэй мяне забіла! Ад моцных udараў страціў прытомнасць. Ачнуўся — радыст прасякае сякерай дзірку, каб выцягнуць мяне з кабіны. Падышлі да Лёшкі — не зразумела, ёсць у яго пульс ці не. Раздзіраем камбінезон — кішкі выпаўзаюць. Я зняў кашулю, прывязаў іх... Потым Лёшка смяяўся: у яго кішкі на 5 метраў карацейшыя сталі, таму яму трэба больш есці і выпіваць часцей.

— З пазіцыі сённяшняга часу вельмі складана зразумець: людзі не ратавалі ўласныя жыцці. Вы сказалі: не маглі пакінуць параненага сябра...

— Сапраўды так. Я шмат пра гэта думаю, успамінаю сваіх таварышаў. Мы часта гаварылі: будзем або жыць, або паміраць разам... Галоўнае — выстаяць. Я не змог бы жыць, не стрымаўшы слова — перад самім сабой і перад людзьмі сорамна было б...

— Некаторыя гісторыкі, журналісты, пісьменнікі зараз выступаюць з кардынальнай пераацэнкай падзей Вялікай Айчыннай вайны. Напрыклад, Васіль Быкаў у адным з артыкулаў піша: на Беларусі вайна, па сутнасці, была не Вялікай Айчыннай, а грамадзянскай і г. д.

— З Быкавым у нас вельмі добрыя адносіны былі і застаюцца... У любым грамадстве існуюць самыя розныя погляды на адну і тую ж падзею — гэта нармальна. Былі раней і цяпер ёсць і прыхільнікі перабудовы, і прыхільнікі Савецкай улады, і камуністы, і антыкамуністы... Але ў сваёй ацэнцы вайны Васіль, мне здаецца, памыляецца: яшчэ да пачатку вайны немцы паставілі задачу пэўным чынам абыходзіцца са славянамі — і яны выконвалі гэтую праграму. А тое, што частка нашых людзей стала на бок немцаў — дык, напэўна, немцы і іх бы прыкончылі, калі б ім удалося перамагчы ў вайне.

Мы пацярпелі паражэнне ў «халоднай» вайне. Пераможцы дыктуюць нам паводзіны, зараз ідуць атакі на нашага прэзідэнта і на Беларусь: рэспубліка аказвае нейкае супраціўленне, а Расія і іншыя краіны ў гэтай халоднай вайне ўжо ўзнялі рукі.

— «Пераліцоўка» гісторыі мінулай вайны ідзе пад эгідай ліквідацыі «белых плямаў», якія, безумоўна, мелі месца...

— Хіба можна пярэчыць супраць таго, што хтосьці бярэцца нешта дасказаць — каб ліквідаваць «белыя плямы»? Кожны сумленны чалавек пагодзіцца, што павінна ўсталёўвацца праўда. Аднак калі пачаўся «выкрывальніцкі» працэс, пайшла суцэльная «чарнуха», якая захліснула ўсё — нічога святога не пакінула. Хлусня становіцца ўсё больш нахабнай. Разлік, відаць, на недасканаласць інтэлекту, адукаванасці, здольнасцей чытачоў, спажыўцоў інфармацыі. Гэта ж зневажальна, калі відавочны падман падаецца са спасылкай на нейкія дакументы — прыпудрываецца іншай хлуснёй. Думаю, далей гэты працэс яшчэ больш будзе ўзмацняцца. Чаму? У Расіі, і не толькі там, пачаліся пратэсты з нагоды існуючых працэсаў: хіба мог хто ўявіць, што пры «дэмакратычнай сістэме» чалавек можа працаваць год і не атрымаць за гэта на кавалак хлеба. Увачавідкі, у апошні час абазначыўся нейкі пералом. Акрамя элементарнага эканамічнага патрабавання заплаціць за работу, пачалі з'яўляцца палітычныя лозунгі. Таму замест хлеба, мабыць, хочуць даць відовішчаў?.. Насаджаецца так званая «масавая культура» — па сутнасці, бескультур'е. У песнях поўная бессэнсоўнасць, у музычным змесце замест мелодыі — рытміка, прычым агрэсіўная, і на экране мітусня паўраздзетай публікі. Усё. І нікуды ад гэтага не дзенешся.

— Вы за цэнзуру выступаеце, Аляксандр Трыфанавіч?

— Не! Але павінна быць у кожнага свая ўласная цэнзура — сумленне журналіста, пісьменніка, мастака, настаўніка, даследчыка. Разуменне, «что такое хорошо и что такое плохо».

— У Беларусь вы прыехалі ў 44-м. Аднаўленне рэспублікі, самыя першыя крокі — раскажыце, калі ласка, пра гэта.

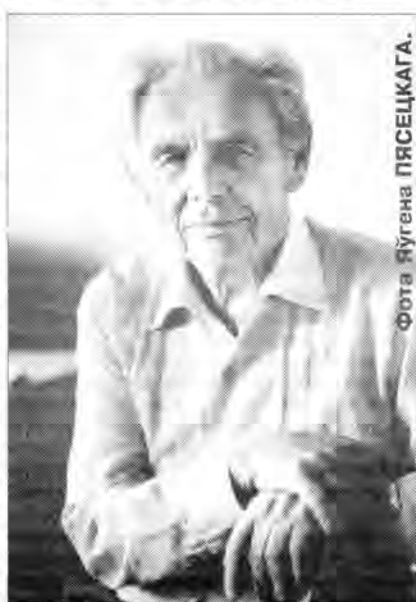
— Беларусі пашанцавала на кіраўнікоў: Панамарэнка, Патолічаў, Мазураў, Машэраў — гэта людзі неардынарныя. Той Мінск, які мы бачым сёння, — гэта прадукт ідэй і намаганні Панцеляймона Кандратавіча Панамарэнкі. Не памятаю дакладна, у канцы 44-га ці ў пачатку 45-га года была нарада: як быць з амаль цалкам зруйнаваным горадам. Абмяркоўваліся тры прапановы. Першая — у Магілёве будынак аблвыканкама падобны на Дом урада, ён уцалеў, там можна размясціць асноўныя рэспубліканскія органы, ды і мяжа адсунецца далей. Другая — у Мінску суцэльныя руіны, замест таго, каб разбіраць іх, прасцей і значна эканомней узвесці горад побач, у чыстым полі (тады будуць бачныя на вякі злачынствы фашызму). Трэцяя — адбудаваць Мінск на старым месцы. За апошнюю прапанову выказаліся

крыху больш удзельнікаў нарады... Потым ужо Панамарэнка мне расказваў: ад некаторых цагляных будынкаў засталіся сцены, «каробкі». Калі аднавіць іх, адновіцца старая планіроўка горада. Ён дамовіўся з камандзірам сапёрнай дывізіі, каб за адну ноч ірвануць усе «каробкі». Так і зрабілі (папярэдне з падвалаў выселілі ўсіх, хто там жыў). Ніводнай скаргі ў Маскву: бессэнсоўна. Перад архітэктарамі і будаўнікамі была пастаўлена задача: распрацаваць новы план горада. Зараз мы маем прамыя вуліцы, прыгожыя дамы.

— Сапраўды, усё дакладна разлічана.

— Панамарэнка расказваў, як суправаджаў Сталіна ад Брэста да Оршы, калі той вяртаўся з Патсдамскай канферэнцыі. «Бачу — у Сталіна добры настрой, таму вырашыў папрасіць яго даць указанне Дзяржплану СССР выдзеліць Мінску сродкі на будаўніцтва дзесяці 5-павярховых дамоў. А Сталін у адказ: таварыш Панамарэнка, я меркаваў, што вы — дзяржаўны дзеяч буйнога маштабу. Хіба кіраўнік рэспублікі будзе весці гаворку пра дзесятак дамоў? Ну, дадзім вам сродкі. На будучы год вы звернецеся ў Дзяржплан зноў, а вам ужо выдзелілі летась... На вашым месцы я б паставіў так пытанне: таварыш Сталін, дапамажыце пабудаваць у Мінску, скажам, такія заводы, як трактарны і аўтамабільны. А гэта і жыллё рабочаму класу, школы, бальніцы, клубы, камунальная гаспадарка. І тады вы ўжо не прасіць будзеце, а патрабаваць...»

Фота Югена ПЯСЕЦКАГА.

— Вы працяглы час працавалі з Машэравым...

— У нас былі вельмі добрыя адносіны. Які гэта цікавы чалавек! Мне абавязкова трэба расказаць аб апошнім дні Пятра Міронавіча: калі зараз спрабуюць гаварыць, што хтосьці арганізаваў яго забойства... Гэта можа быць асобная размова.

— І яна, спадзяюся, абавязкова будзе...

— Вось гавораць: кантроль, цэнзура... Пры Мазураве, пры Машэраве не было ніякага ціску з боку ўлады — наадварот, мы абаранялі таленты ад бяздараў, кар'ерыстаў, ад усялякіх сукіных сыноў. Так спрадвечна было, і пры Сакраце, Платоне, Герадоце, — і зараз, праз тысячагоддзі, мала што змянілася: як толькі на шэрым фоне з'яўляецца хто-небудзь не зусім стандартны, тут жа яго пачынаюць нівеліраваць. Чаму? Таму што на фоне шэрасці ён — ШТОСЬЦІ, але шэрасць на яго фоне — НІШТО. Тады і пачынае дзейнічаць закон біялагічнага выжывання: свайго бліжняга з большымі здольнасцямі, ці больш працавітага, ці больш сумленнага, прыстойнага гэтыя сукіны сыны гатовы растаптаць. Яны фізічна не пераносяць таленавітых людзей. ЦК падтрымліваў усё лепшае, чым зараз ганарыцца Беларусь. Меркаванне аб народзе персаніфіцыруецца праз канкрэтных прадстаўнікоў народа. Мне пашанцавала ў жыцці: я добра ведаю многіх прадстаўнікоў навуковай інтэлігенцыі, многіх мастакоў, музыкантаў, артыстаў, пісьменнікаў.

— А чаму вы кнігу не напішаце? Зараз модна пісаць успаміны...

— Зараз модна пісаць толькі гадасці. А я запамінаю рэчы нестандартныя: эпізоды, якія нясуць у сабе элементы ўсмешкі, гумару. Напрыклад, пра Караткевіча я шмат ведаю, усяляк яго падтрымліваў. Угаварыў яго аб Мсціслаўлі напісаць, хаця ён і не хацеў... Вось такі кур'ёзны эпізод: звоніць Караткевіч: «Хачу да вас зайсці». Прыходзіць: «Ты ведаеш, дастаў такія таблеткі, як вып'еш — ніякага паху, ніякага перагару...» (пасля добрай п'янкі). Ён лічыў, што аказвае такую паслугу... (смяецца). Мне прыемна, што Караткевіч адносіўся да мяне «нефармальна» — не як да партыйнага чыноўніка.

— Мабыць, ён невыпадкова хацеў падзяліцца з вамі таблеткамі? Вы не былі «трезвенником», як Машэраў?

— Памыляецеся. Калі выпадала, як мы выпівалі? Дапусцім, падыходзіць які юбілей, збіраюцца члены бюро ЦК — кілішкі па 20 грамаў (меншых ніколі нідзе не бачыў), бутэлька каньяку. Тостаў можна нагаварыць, а каб напіцца — не. Ды ў гэтым няма патрэбы... Канешне, былі ў партыйным апараце і п'янчугі, якія з-за выпіўкі не толькі радзіму, але і маці родную маглі прадаць — такіх, на жаль, у «наменклатуру» налезла нямала...

— Субардынацыя ў ЦК захоўвалася строга?

— Такая была традыцыя. Дарэчы, Аляксандр Якаўлеў цяпер гаворыць, што ў барацьбе супраць Савецкай улады ён выкарыстаў партыйную дысцыпліну... Статус «першых» (не толькі па партыйнай лініі, але і па савецкай, па гаспадарчай) быў высокі, нярэдка яны злоўжывалі ўладай... Дык вось, дакладна не памятаю, Машэраў ці Мазураў прыдумаў агульныя абеды: на 5-м паверсе быў пакойчык, дзе сакратары ЦК разам абедалі. Чаму гэта важна было? На бюро ЦК мы палемізуем, але перад шырокай аўдыторыяй не вельмі тактоўна ў адносінах да кіраўніка безаглядна ўвязвацца ў палеміку. Прыходзім абедаць — тую ж самую тэму зноў раскручваем. У нефармальнай абстаноўцы я прама кажу: «Пётр Міронавіч, ну вы ж зусім не маеце рацыі!» Ён спрачаецца, прыводзіць контраргументы...

— І хто звычайна перамагаў у спрэчцы?

— Калі я назбіраў больш аргументаў, значыць, мне ўдаецца яго пераканаць. Калі ў яго больш аргументаў, я здаюся.

— А якая палеміка з Пятром Міронавічам больш запомнілася?

— У нас была доўгая палеміка наконт Верхняга горада. Некаторыя архітэктары задумалі разбурыць Верхні горад і «пасадзіць» там Палац Рэспублікі. Гэтыя прапановы раз-пораз паступалі да Машэрава... Я сустракаўся з архітэктарамі, гісторыкамі, літаратарамі, музыкантамі — амаль усе гавораць: трэба захаваць ад старога Мінска, што засталося, там жа гісторыя наша... А Пятра Міронавіча той-сёй стараўся угаварыць наконт разбурэння — ён і маўчыць, не выказваецца... Аднойчы прыйшло вялікае калектыўнае пісьмо ад інтэлігенцыі з просьбай не чапаць Верхні горад. Машэраў на бюро гаворыць: «Кузьмін падбухторвае інтэлігенцыю...» Раскрытыкаваў мяне ўшчэнт. Пасля бюро прыходжу: «Пётр Міронавіч, хочаце атрымаць славу герастрата, хочаце перакрэсліць усё зробленае Машэравым — руйнуйце Верхні горад. Вас падбіваюць да гэтага кроку; маўляў, пабудуем сацыялістычны горад. А якім быў Мінск да гэтага? Скажуць: што не спалілі немцы, разбурыў Машэраў».

— І вы не баяліся так гаварыць?

— У нас былі нармальныя чалавечыя адносіны, і заслуга Машэрава ў тым, што ён умеў выслухаць любы альтэрнатыўны пункт гледжання... Праз пару дзён — званок Пятра Міронавіча: ён сабраў кіраўнікоў горада, архітэктурных і будаўнічых арганізацый, прадстаўнікоў творчай інтэлігенцыі, яшчэ раз выслухаў усіх і даў заданне прадумаць, да якога месца «прывязаць» Палац Рэспублікі. Было прапанавана пабудаваць яго на месцы, дзе зараз манумент гораду-герою Мінску. Калі Машэрава не стала, Палац пачалі будаваць у цэнтры, але Верхні горад захаваўся.

— Раскажыце, калі ласка, пра сваю сям'ю. Дзе вы пазнаёміліся са сваёй жонкай, Таісай Андрэеўнай?

— У Сальску, куды мы ў пачатку мая 1941 года пераляцелі на палявы аэрадром. Калі пасля ранення са мной, здавалася б, ніякіх адносінаў нельга было мець (выпадзенне памяці, твар перакошаны, раны), Андрэеўна — маладая, прыгожая — магла б «зрабіць ручкай» і будзь здароў!.. Калі я злуюся на жонку, і яна на мяне — ў жыцці ўсяк бывала — я ўспамінаю вайну... Жонка мяне заўсёды падтрымлівала. Больш таго, калі ўзнікала пытанне, што дзесьці трэба пайсці супраць сумлення, Андрэеўна заўсёды была апорай, заўсёды гаварыла: «Слухай: хіба можна сумленне, усё перажытае прамяняць на нейкую выгаду?»

— Кім працавала жонка сакратара ЦК па ідэалогіі?

— Яна — член партыі з 43-га. Скончыла геаграфічны факультэт, працавала настаўніцай. Потым скончыла аспірантуру, выкладала ў БДУ. Працоўны стаж — больш як 40 гадоў. Дзве дачкі ў нас, унук і ўнучка, праўнук і праўнучка. 24 чэрвеня ўнучка атрымала дыплом БДУ па спецыяльнасці «міжнароднае права». Дарэчы, роўна 50 год таму ў гэты ж дзень я таксама атрымліваў дыплом БДУ.

— Аляксандр Трыфанавіч, які свой учынак лічыце самым галоўным у жыцці?

— Стварэнне кнігі «Памяць». Мне заўсёды балела за тых маіх таварышаў, якія не вярнуліся з вайны. З даўніх часоў удзельнікі войн адыходзілі ў небыццё — гісторыя захоўвала толькі імёны палкаводцаў. Айчынную вайну выйграў Салдат. Невядомых магіл не павінна быць. Імя кожнага абаронцы Радзімы павінны захаваць не толькі родныя і блізкія, але і ўдзячныя суграмадзяне. Таму мы паставілі задачу, каб у кожным населеным пункце была створана «Кніга Народнай Славы». Потым стала зразумела, што лепш за ўсё выдаваць кнігі «Памяць» у гарадах і раёнах і запісваць туды не толькі імёны і прозвішчы, але і здзейсненае кожным канкрэтным чалавекам. Гэтыя кнігі ўтрымліваюць звесткі не толькі пра тых, хто не вярнуўся з бою, а пра кожнага, хто змагаўся за Радзіму.

Гутарыла Таццяна ПАДАЛЯК.

На здымку: Пятрусь БРОЎКА, Кандрат КРАПІВА, Іван МЕЛЕЖ абмяркоўваюць з Аляксандрам КУЗЬМІНЫМ літаратурныя справы.

• Брэсцкі вакзал.

Беларусь, як вядома, знаходзіцца на перакрыжаванні вялікіх пасажырскіх і грузавых патокаў, якія ідуць з краін Балтыі і Паўночна-Заходняга рэгіёна Расіі ва Украіну і назад, а таксама з Расіі на захад, у краіны Заходняй і Цэнтральнай Еўропы, і ў адваротным накірунку. Вядома, што ў такой сітуацыі ў эканоміцы краіны значную ролю адыгрывае транспарт. Да таго ж тая прадукцыя, што вырабляецца на прадпрыемствах краіны, павінна быць хутка і танна дастаўлена да спажыўцоў. Для Беларусі, эканоміка якой цесна звязана са знешнім светам, гэта асабліва актуальна. Выкананне падобнай задачы без чыгуначнага транспарту проста не ўяўляецца магчымым — ён сапраўдны «нерв» эканомікі краіны. Больш таго, сёння без перабольшання можна гаварыць, што чыгуначнікі на сваіх сталёвых плячах у многім падтрымліваюць іншыя галіны эканомікі. Як вядома, экспарт тавараў кіраўніцтвам краіны вызначаны як прыярытэтны. І чыгуначнікі не на словах, а на справе ўнеслі значны ўклад у яго павелічэнне. Мяркуйце самі: каля 600 мільярдаў рублёў склалі ў мінулым годзе толькі экспартныя скідкі на чыгуначныя тарыфы для беларускіх вытворцаў. Дадайце сюды іншыя шматлікія «ўступкі» чыгуначнікаў — ільготны праезд, утрыманне жыллёвага фонду, нізкія тарыфы на прыгарадныя пасажырскія перавозкі і г. д. — і ў выніку вымалюецца не толькі «нерв» чыгуначнікаў у эканоміцы рэспублікі, але і іх сапраўды магутныя плечы, на якіх едзе асноўная маса людзей. Вось толькі б не загналі мы ўсе разам гэтую цяглавую сілу, гэты, калі хочаце, лакаматыў эканомікі.

• Начальнік Брэсцкага аддз
чыгункі Уладзімір ЖАРА

Уладзімір ЖАРАЛО, начальнік Брэсцкага аддзялення Беларускай ч

«РАЗУМЕЮЧЫ, ШТО ЭКАНОМІКА К ВЫРАШАЦЬ СВАЕ ПРАБЛЕМЫ САМІ. АЛЕ ІНАКШ ПАД ПАГРОЗАЙ

ТОЛЬКІ НАМ, чыгуначнікам, вядома, што гэтыя ахвяраванні мы літаральна адрывалі ад сябе, разумеючы пры гэтым, што патрэбна дапамога людзям, якія пацярпелі ў выніку ўрагану. Інакш нельга было. Мы так выхаваныя. Скажу больш: толькі дзякуючы той дысцыпліне, таму парадку, якія ёсць на чыгунцы, мы змаглі аказаць такую значную дапамогу. Крыўдна, што з-за яе складваецца ўражанне аб нейкім аазісе дастатку. Паверце, гэта зусім не так, праблем у нас шмат, і многія з іх нам самім не адолець. Усе мы, ад рамонтнікаў да начальніка чыгункі, імкнёмся працаваць так, каб не загубіць гэты від транспарту, каб і далей ён развіваўся, даваў прыбытак дзяржаве, каб ён быў больш зручны ў карыстанні для нашых людзей. Дарэчы, апошнім часам спецыялісты ўсё больш схіляюцца да думкі аб перавагах чыгуначнага транспарту перад іншымі відамі, асабліва звяртаючы пры гэтым увагу на бяспеку руху і экалагічны бок справы. Чыгуначны транспарт і з эканамічнага, і з экалагічнага боку выгадны для дзяржавы. За ім, перакананы, — наша будучыня.

Думка экспертаў

Па іх ацэнках, статыстычныя расходы, напрыклад, аўтамабільнага транспарту складаюць не больш як 20 працэнтаў ад сапраўдных расходаў, якія прыпадаюць на долю грамадства ў сувязі з аўтаперавозкамі. Такі вывад зроблены таму, што будаўніцтва і ўтрыманне аўтамабільных дарог ажыццяўляецца за кошт дзяржавы (падатковага цяжару ўсяго грамадства), а чыгунка самастойна, са сваіх даходных паступленняў, нясе непасрэдныя расходы на развіццё і ўтрыманне інфраструктуры, на гарантыі бяспекі руху, на мадэрнізацыю рухомага саставу. У той жа час энергазатраты на чыгуначным транспарце больш чым у 8 разоў меншыя, чым на грузавым аўтамабільным транспарце. Небяспека рызыкі на чыгунцы ў 24 ніжэй, чым на легкавым аўтатранспарце, і ў 2 разы ніжэй, чым пры перавозцы пасажыраў аўтобусамі. Памеры адводу зямлі для будаўніцтва чыгуначнага палатна ў 2 разы меншыя, чым для будаўніцтва аўтастрады. Агульны аб'ём выкідаў шкодных рэчываў на чыгуначным транспарце ў 30 разоў меншы, чым пры перавозцы грузаў аўтамабільным транспартам, і ў 8 разоў меншы, чым легкавым аўтатранспартам.

— Значнасць транспартнай сістэмы для Беларусі сапраўды вялікая. Яна захавалася і пасля распаду Саюза. Больш таго, сёння, згодна з базавай эканамічнай праграмай ЕС — развіццё транспартных камунікацый (у тым ліку паміж Заходняй і Усходняй Еўропай), Беларусь у гэтай схеме ператвараецца ў адзін з важнейшых транспартных вузлоў Еўропы...

— Вядома, што праграма развіцця еўрапейскай транспартнай сістэмы была канчаткова зацверджана і прынята тры гады таму на канферэнцыі ЕС.

Беларусь, згодна з гэтай праграмай, становіцца краінай, праз якую пройдзе найбольш дарагі калідор: чыгуначная і шасэйная дарога Мадрыд (Лондан) — Парыж — Берлін — Варшава — Мінск— Масква.

Плануецца, што чыгунка будзе значна мадэрнізаваная. У першую чаргу скорасць руху цягнікоў павінна вырасці прыкладна ўдвая. Рэалізацыя гэтага праекта запланавана да 2010 года.

Што датычыцца ўчастка чыгункі, які праходзіць па тэрыторыі Беларусі, то сёння вядуцца работы па яго рэканструкцыі. Упраўленнем Беларускай чыгункі падрыхтаваны сур'ёзны дакумент аб мерах дзяржаўнай падтрымкі дарогі. Шкада, што да гэтага часу ўрадам ён не прыняты. Таму быў распрацаваны план работы па мадэрнізацыі тэхнічных сродкаў сіламі саміх чыгуначнікаў, згодна з якім асноўная ўвага ўдзяляецца павышэнню скорасці руху цягнікоў, рэканструкцыі станцый і ўстройстваў аўтаматыкі на перагонах для павелічэння прапускной здольнасці, а таксама мастоў і пераездаў для павышэння бяспекі руху.

— Уладзімір Ільіч, вы закранулі праблему павышэння канкурэнтаздольнасці чыгуначнага транспарту з аўтамабільным, марскім і паветраным. Якім чынам яна павінна, на ваш погляд вырашацца? Здаецца, чыгуначнікі ці не адзіныя ў транспартнай сістэме працуюць стабільна, без збояў.

— Каб умацаваць свае пазіцыі на рынку транспартных паслуг, мы, мяркую, павінны проціпаставіць сваім канкурэнтам не толькі эканамічныя, тэхнічныя, экалагічныя, але і перавагі сацыяльнага характару. Маю на ўвазе задавальненне шырокіх патрэб пасажыраў, высокі ўзровень камфорту і сервісу на вакзалах і ў цягніках, прымяненне гібкай сістэмы цэн, павышэнне бяспекі, дакладнасць, захаванасць і надзейнасць перавозак і г. д. Магу сцвярджаць, што ўсе гэтыя пытанні чыгуначнікі імкнуцца вырашаць, што і дазволіць больш эфектыўна канкурыраваць на рынку паслуг.

Што ж датычыць стабільнасці, то мы сапраўды робім усё магчымае і нярэдка, здаецца, нават немагчымае, каб пасажыры ў такія складаныя часы менш адчувалі гэтыя цяжкасці. Праўда, эканамічнае становішча чыгуначнікаў усё больш пагаршаецца. Хоць мы прымаем усе меры, каб захаваць галіну, каб самастойна вырашаць усе праблемы. Але нашых сіл ужо не хапае.

Даведка

Пасля распаду СССР, калі рэзка ўпалі аб'ёмы перавозак, а значыць і даходы, беларускім чыгуначнікам даводзілася многае пачынаць амаль з нуля. Па меркаваню спецыялістаў, начальніку Беларускай чыгункі Яўгену Валадзько ўдалося аб'яднаць людзей, нацэліць іх на добрасумленнае выкананне сваіх абавязкаў. Ён зрабіў стаўку на моцнае рэгіянальнае кіраванне чыгуначным транспартам, даўшы начальнікам аддзяленняў дарогі вялікія правы, але пры гэтым наклаўшы на іх не меншую адказнасць за стан гаспадаркі. Інакш і нельга было. Чыгунка — галіна фондаёмістая, якая патрабуе вялізных затрат. Толькі на ўтрыманне пуцей у мінулым годзе затрачана больш як 1 трлн. рублёў. Магло б быць і больш, калі б чыгуначнікі не развівалі імпартазамяшчальныя вытворчасці шпал на айчынных жалезабетонных заводах. Вялікіх затрат патрабавала стварэнне з літоўцамі СП «Мірыга», якое забяспечвае пуцейцаў камплектуючымі, а таксама набыццё механізмаў вядомай фірмы «Пласер і Тойрэр». Затое цяпер 2/3 працягласці Беларускай чыгункі ацэньваецца як выдатнае.

Штогод чыгуначнікам прыходзіцца абнаўляць звыш 3 тысяч вагонаў і 25 тысяч — «латаць». Раней гэта рабілася за межамі Беларусі і, вядома, патрабавала вялікіх расходаў. Пабудавалі ў Лідзе і Баранавічах два новыя рамонтныя заводы, рэканструявалі шэраг лакаматыўных і вагонных дэпо, і гэта стала абыходзіцца амаль у 6 разоў танней.

Як бачна, чыгуначнікі імкнуцца самастойна вырашаць свае праблемы. Таму, мабыць, і складваецца ўражанне, што тут усё добра. Аднак агульная рэнтабельнасць галіны за мінулы год не дасягнула нават 3 працэнтаў. І гэта пры тым, што эканомія эксплуатацыйных расходаў склала 420 млрд. рублёў (3,1 працэнта ад усіх расходаў), рост аб'ёмаў паслуг — 15,6 працэнта (для параўнання: у Расіі нават ва ўмовах зніжэння аб'ёмаў перавозак рэнтабельнасць склала 10 працэнтаў). Прычына — стратнасць унутрырэспубліканскіх грузавых перавозак. Узровень тарыфаў на пачатак года на Беларускай чыгунцы быў у 6,79 раза ніжэй за ўзровень расійскіх тарыфаў на гэты від перавозак.

— У размове з рабочымі здзівіла, што некаторыя папракаюць іх ў тым, што, маўляў, яны абдзіраюць іншых...

— Крыўдна, паверце, чуць, што чыгуначнікі кагосьці аб'ядаюць. Маўляў, транспартная састаўляючая вельмі высокая ў кошце тавараў. Але ж, мяркую, вытворцам трэба таксама думаць, як гэты тавар рацыянальна выкарыстаць, куды яго больш выгадна рэалізаваць. Безумоўна, калі яго адпраўляюць за сотні і тысячы кіламетраў, то і транспартныя расходы адпаведна павялічацца. Больш таго, тарыфы рэгулюцца дзяржавай, якая не дазваляе нам разганяцца, ды мы і не імкнёмся забіраць у прадпрыемстваў грошы за нявыкананую работу, таму што самі ведаем, як гэта балюча. Так, жорсткае рэгуляванне тарыфаў павінна быць, але ў разумных межах, улічваючы магчымасці чыгункі. Інакш можа настаць такі час, калі нават пры існуючым на чыгунцы парадку і дысцыпліне яна не зможа выконваць сваіх функцый.

— Вы гаварылі, што зніжаеце затраты, павышаеце прадукцыйнасць працы, эканоміце на дробязях. Чаму ж, на вашу думку, складваецца амаль крытычная фінансавая сітуацыя?

— Крытычнай сітуацыі пакуль няма. Каб пазбегнуць крызісных з'яў, мы імкнёмся знаходзіць унутраныя рэзервы, пераглядаем эканамічны механізм нашай работы. Напрыклад на нашым аддзяленні аб'ём пасажырскіх прыгарадных перавозак павялічыўся амаль у 2 разы ў параўнанні з 1991 годам.

— Гэта ж зразумела: білет на электрычку каштуе значна танней, чым на аўтобус. Дарэчы, многія аўтобусныя маршруты ліквідавалі...

— Толькі чыгуначнікам вядома, якія страты мы нясём з-за гэтага. Расходы на мясцовыя і прыгарадныя пасажырскія перавозкі акупляюцца ўсяго на 20—30 працэнтаў. За 5 месяцаў гэтага года па Брэсцкаму аддзяленню чыгункі пасажыраабарот склаў 546,8 млн. пасажыра-кіламетраў, з якіх 329,5 млн. (55 прац.) прыпадае на прыгарадныя перавозкі. А калі дадаць сюды мясцовыя, то атрымаецца і ўсе 95 працэнтаў. Лічыце, якія страты нясе чыгунка.

— Ва ўсім свеце пасажырскія перавозкі стратныя.

— Гэта так. Але ж нават прыватныя пасажырскія кампаніі там маюць датацыі з бюджэту на пакрыццё гэтых страт не менш чым 25 працэнтаў. Сярод краін СНД у Беларусі самыя нізкія тарыфы на пасажырскія перавозкі. Яшчэ раз паўтаруся, што толькі ў нас даходы забяспечваюць расходы на мясцовых маршрутах толькі на 30,3 працэнта, у прыгарадных і таго менш — 21,5 працэнта.

Даведка

Беларуская чыгунка ў мінулым годзе ад пасажырскіх перавозак панесла страты больш чым на 2 трыльёны рублёў. На іх пакрыццё з бюджэту атрымана толькі 11,6 млрд. рублёў. Не кампенсаваны нават страты за праезд інвалідаў, удзельнікаў вайны, не гаворачы ўжо пра іншыя катэгорыі льготнікаў, якіх у рэспубліцы налічваецца ажно 49. Толькі ў прыгарадных напрамках прыкладныя страты ад прадастаўленых ільгот склалі ў мінулым годзе каля 150 млрд. рублёў.

Мяркую, што датацыі на пакрыццё стратнасці пасажырскіх перавозак павінны кампенсавацца тымі, хто гэтыя льготы прадаставіў. У цывілізаваных краінах, як мы іх чамусьці называем, няма такога паняцця, як ільгота. Кожны пасажыр купляе білет, а ажыццявіўшы паездку, ідзе у аддзел сацыяльнага забеспячэння і, калі мае права, атрымлівае кампенсацыю. Бясплатна ніхто не ездзіць: ні ветэран, ні інвалід, ні тым больш той работнік, які выконвае свае звычайныя прафесійныя абавязкі.

Стратныя ў нас і ўнутрырэспубліканскія грузавыя перавозкі, чаго няма ў сусветнай практыцы. На чыгунках Расіі, іншых краін СНД міжрэспубліканскія і мясцовыя тарыфы на гэты від паслуг аднолькавыя. Інакш і не можа быць — у аснове тарыфу, як вядома, заўсёды ляжыць сабекошт. Пры перавозцы мясцовых грузаў ён заўсёды вышэй за сабекошт транзітных перавозак. У нас жа ўсё наадварот.

— Атрымліваецца, што, па сутнасці, чыгунка з'яўляецца донарам прамысловых прадпрыемстваў у частцы мясцовых перавозак. За кошт чаго ж вы пакрываеце страты?

— Сапраўды, айчынным прамысловым прадпрыемствам значна зніжаны тарыфы на мясцовыя перавозкі. Крыўдна, што нават пры гэтым даводзіцца чуць папрокі, што мы, маўляў, добра жывём і усіх абіраем. Гэта ж не так. Паўтаруся: за кошт дысцыпліны і парадку мы захавалі галіну, з-за чаго і стварылася ўражанне аб нашым дастатку. Паверце, робіцца ўсё гэта на апошняй мяжы. Далей — абвал. Мяркую, што ўрад, вышэйшае кіраўніцтва краіны павінны ўсё-такі звярнуць сур'ёзную ўвагу на стан чыгункі і аказаць прамую дзяржаўную падтрымку чыгуначнаму транспарту. Як гэта, дарэчы, робіцца ў той жа Расіі. За мінулы год, напрыклад, там на 24,48 працэнта забяспечана пакрыццё страт ад пасажырскіх перавозак. У Хабараўскім краі, у Іркуцкай і Пермскай абласцях поўнасцю кампенсаваны расходы, звязаныя з прыгараднымі перавозкамі. Мэрам Масквы закуплена 26 прыгарадных цягнікоў. Паміж урадам Масквы, адміністрацыяй сталічнай вобласці і Міністэрствам шляхоў зносінаў Расіі заключана пагадненне аб парадку ўзаемадзеяння па забеспячэнню прыгарадных чыгуначных перавозак і кампенсацыі страт ад іх. Пагадненнем таксама вырашаюцца пытанні ўпарадкавання льготнага прыгараднага праезду, перадачы ў муніцыпальную ўласнасць Масквы і Маскоўскай вобласці жыллёвага фонду прадпрыемстваў і арганізацый чыгуначнага транспарту, зніжэння тарыфаў на электраэнергію, выкарыстоўваемую на цягу цягнікоў, выдзяленне прамых фінансавых датацый, прадастаўленне падатковых ільгот і выдзяленне сродкаў на набыццё электрарухомага саставу для прыгарадных перавозак. Такія адносіны да праблем нашым чыгуначнікам і не сніліся. Разумеючы, што эканоміка краіны знаходзіцца ў цяжкім стане, нам самім прыходзіцца знаходзіць выйсце са складаных сітуацый. Значна знізілі вытворчыя затраты, рацыянальна выкарыстоўваем паліўна-энергетычныя рэсурсы. Напрыклад, за кошт эканоміі паліва ўдзельная вага энергарэсурсаў у агульнай структуры затрат зніжана з 18 працэнтаў у 1995 годзе да 12 працэнтаў у сёлетнім. Толькі за пяць месяцаў зэканомлена 672 тоны ўмоўнага паліва. Аплата работнікаў знаходзіцца ў прамой залежнасці ад рацыянальнага выкарыстання ўсёй матэрыяльна-тэхнічнай базы, ад эканоміі. Мы, як кажуць, «падцiснулі» сябе з усіх бакоў, нават стрымліваем зарплату чыгуначнікаў. Улічваючы напружанасць іх працы, яна зусім невысокая. За кошт укаранення новых тэхналогій, рамонту рухомага саставу ўласнымі сіламі, рацыянальнага выкарыстання матэрыялаў і паліўна-энергетычных рэсурсаў у гэтым годзе ў аддзяленні зэканомлена 12 мільярдаў рублёў. Але ж, зразумела, гэта не можа быць бясконцым, не ўсё нам самім па сілах.

Калі б не транзіт, які з'яўляецца ці не адзіным артыкулам прыбытку, то невядома, які выгляд мы мелі б сёння. Праўда, калі ў параўнанні з 1991 годам пасажырапаток на мясцовых і прыгарадных лініях вырас, то аб'ёмы грузавых перавозак знізіліся на нашым аддзяленні ў пяць разоў. Апошнім часам мы не толькі захоўваем традыцыйныя транзітныя грузапатокі, але ў канкурэнтнай барацьбе з іншымі відамі транспарту прыцягваем новыя. Аб'ёмы паступленняў імпартных грузаў за мінулы год павялічыліся ў параўнанні з пазалеташнім годам на 34,2 працэнта. Напрыклад, дзякуючы паспяховаму супрацоўніцтву Беларускай чыгункі з Міністэрствам шляхоў зносінаў Расіі арганізаваны рэгулярныя кантэйнерныя пастаўкі грузаў з Берліна і Ротэрдама ў Маскву. Распрацоўваецца праект маршрутнага саставу з Берліна, які, згодна з пагадненнем з калегамі з Германіі, Польшчы і Расіі, будзе з 1 верасня курсіраваць з адзінай накладной без пераафармлення на беларуска-польскай мяжы. Мяркую, што гэта значна зэканоміць час і павысіць прыцягальнасць нашага экалагічна чыстага транспарту.

— Уладзімір Ільіч, хоць аблегчылі чыгуначнікі з будаўніцтвам двух рамонтных заводаў задачу па абнаўленню рухомага саставу, але, мяркую, бяс-

а аддзялення
ЖАРАЛО.

Менавіта пра сітуацыю на чыгуначным транспарце наш дыялог з начальнікам Брэсцкага аддзялення Беларускай чыгункі Уладзімірам ЖАРАЛО. Больш за трыццаць гадоў працуе Уладзімір Ільіч у гэтай сістэме. Дасканала ведае ўсе праблемы чыгуначнікаў. Таму не дзіўна, што размова ішла не столькі аб тым, як і чым жывуць брэсцкія чыгуначнікі, колькі аб становішчы ў цэлым на Беларускай чыгунцы. Калі ж я ўспомніў пра вынікі ўрагану мінулага года і нагадаў яму той факт, што чыгуначнікі краіны ахвяравалі тады больш як 6 тысяч тон зэканомленага паліва, пералічылі Мінскай і Брэсцкай абласцям па 2,5 млрд. рублёў, а Міністэрству па надзвычайных сітуацыях — 1 мільён долараў, і гэта многім дало падставу думаць пра чыгунку як пра аазіс дастатку, Уладзімір Ільіч не на жарт абурыўся.

• Дзяжурная па станцыі Галіна КАШЫНА.

ай чыгункі:

КРАІНЫ Ў ЦЯЖКІМ СТАНЕ, ЧЫГУНАЧНІКІ СТАРАЮЦЦА ЛЕ РАБІЦЬ ГЭТА Ў ТАКІХ МАШТАБАХ І ДАЛЕЙ НЕМАГЧЫМА. ВАЙ БУДЗЕ ФІНАНСАВАЕ ЗДАРОЎЕ ГАЛІНЫ»

• Намеснік начальніка Яўген САХАРУК гутарыць са стропальшчыкамі Фёдарам ГЕРМАНОВІЧАМ, Васілём ПАНАСЮКОМ, Сяргеем ДАМАШУКОМ.

• На кантэйнерным вытворчым участку.

• «Норыя» — установка для перагрузкі сыпучых грузаў — 300 тон у гадзіну.

• Вадзіцель аўтапагрузчыка Уладзімір БАЙДУК перагружае імпартные тавары ў крытыя вагоны.

концае яго латанне таксама немагчыма — гэта можа прывесці да непрадказальных вынікаў.

— Вы маеце рацыю. Сёння зношана больш за палову дызель-цягнікоў, да 70 працэнтаў цеплавознага парку, 50 працэнтаў пасажырскіх вагонаў трэба выбракоўваць. Паводле нашых падлікаў, нам штогод неабходна закупляць 12-15 пасажырскіх вагонаў, 2 дызель-цягнікі. Але дзе ўзяць грошы на гэта, калі, паўтаруся, пасажырскія мясцовыя і прыгарадныя перавозкі, а таксама ўнутрырэспубліканскія грузавыя стратныя? Нават рамонт аднаго вагона абыходзіцца ў 2 млрд. рублёў, рамонт дызель-цягніка — у 9 млрд. рублёў.

— Выкарыстанне латаных-пералатаных пасажырскіх вагонаў тоіць у сабе небяспеку...

— Тое, што мы выпускаем на лінію, надзейна, з гарантыяй бяспекі. Мы ні ў якім разе не можам падвяргаць людзей рызыцы. Але размова ідзе пра тое, што калі на праблемы чыгуначнікаў не звернуць увагу вышэйшыя ўлады, то не за гарамі той час, калі проста не будзе чаго выпускаць на лінію. Вось у чым бяда! Спрацоўваюць яшчэ старыя стэрэатыпы. Вядома, што раней чыгуначнае ведамства мела саюзнае падпарадкаванне, таму мясцовыя ўлады амаль не займаліся яго праблемамі. Але цяпер іншы час. Нельга, жывучы ў адной дзяржаве, самастойна, без яе удзелу вырашаць праблемы.

— Чыгунка, здаецца, заўсёды была дзяржавай у дзяржаве. Са сваім жыллём, аховай здароўя, гандлем, грамадскім харчаваннем. Ці не цяжка ўтрымліваць такую вялікую сацыяльную сферу?

— Некаторыя некалькі гадоў таму хацелі «аблегчыць» нашу долю, раячы нам за бесцань аддаць паліклінікі, стадыёны і г. д. Нам удалося іх адстаяць. І сёння, нягледзячы на ўсе цяжкасці, мы імкнёмся падтрымліваць сацыяльную сферу. Толькі на ахову здароўя, утрыманне жылля, аб'ектаў адукацыі і культуры у Брэсцкім аддзяленні ў мінулым годзе затрачана 30,7 млрд. рублёў. Пры гэтым амаль 60 працэнтаў пацыентаў бальніц не маюць да чыгункі ніякіх адносінаў. Але пазбаўляцца ад устаноў аховы здароўя мы не будзем. Здароўе чыгуначнікаў — гэта бяспека руху паяздоў, а значыць бяспека жыццяў мільёнаў людзей. А іх толькі па нашаму аддзяленню адпраўлена летась звыш 15 мільёнаў чалавек.

Ёсць рашэнне аб перадачы жыллёвага фонду чыгуначнікаў мясцовым уладам. Гэта ў пэўнай меры аблегчыць наша фінансавае становішча. Толькі за чатыры месяцы гэтага года датацыі на яго ўтрыманне ў аддзяленні склалі 30 млрд. рублёў. Каб перадаць амаль 9 тыс. кватэр (а Брэсцкае аддзяленне адно з самых маленькіх у рэспубліцы), патрэбны вялікія выдаткі на прывядзенне іх у належны стан. Мы такіх грошай не маем, а значыць нясём штомесяц немалыя страты па жыллёва-камунальнай гаспадарцы.

— Вядома, на ўсё патрэбны грошы. І немалыя. Ведаю, што чыгуначнікі ніколі не чакалі, што ім прынясуць іх на спадачку з блакітнымі беражкамі. Што робіцца канкрэтнага сёння, каб усё ж перахапіць ініцыятыву аўтамабілістаў?

— Па-першае, трэба ўсім нам добра ўсвядоміць, што чыгуначны транспарт экалагічна больш чысты, чым аўтамабільны. Вось з гэтага і зыходзіць. Мы прапануем, каб на нацыянальным узроўні пры фарміраванні транспартнай стратэгіі было забяспечана прыярытэтнае развіццё чыгуначнага транспарту.

Меркаванні спецыялістаў

Вядома, што апошнім часам вялікагрузныя аўтамабілі, якія ажыццяўляюць перавозкі па маршруту Еўропа—Азія і якія амаль не кантралююцца па вазе грузу (восевай нагрузцы), у прамым сэнсе слова разбіваюць дарогі краіны. Нельга нават падлічыць, у якія расходы будзе ўцягнута дзяржава па іх аднаўленню. А экалагічны аспект? Ніхто не ўлічвае выкіды з праходзячых транзітам з Еўропы аўтамашын. Яны немалыя.

У часы Савецкага Саюза Брэсцкае аддзяленне чыгункі будавалася і развівалася, зыходзячы з патрэб усёй вялікай дзяржавы. Адпаведна, і створаныя магутнасці павінны былі забяспечыць перагрузку не менш як 800 вагонаў у суткі. Пры інтэнсіўным падыходзе грузаў, які, напрыклад, назіраўся ў 1990 годзе, мы выходзілі на перагрузку 1200 вагонаў. Сёння ж гэтая лічба складае ўсяго 140 вагонаў у суткі. Астатнія не задзейнічаны, закансерваванымі застаюцца амаль 80 працэнтаў нашых магутнасцяў. Уся работа сканцэнтравана толькі на станцыі Брэст-Паўночны.

Мы актыўна шукаем аб'ёмы работ. Пры гэтым удзяляем значную ўвагу і іх якасці. Захаванасць грузаў забяспечваецца новымі тэхналогіямі счытвання і зверкі інфармацыі з дакументамі. Ваенізаваныя брыгады суправаджаюць цягнікі ў блізкае замежжа, што дазволіла скараціць страты ад раскрадання тавараў удвая. Сёння мы гатовы прыняць любыя дадатковыя аб'ёмы перавозак.

Прыемна, што станоўча ацэньваюць нашу работу заходнія партнёры. Нядаўна на беларускі ўчастак газаправода Ямал—Заходняя Еўропа мы перавозілі з Германіі трубы, па 13 тон кожная. Адказнасць у чыгуначнікаў была высокая, таму што пры разгрузцы трубы дэфектасканіраваліся спецыялістамі фірмы-вытворцы. 99,9 працэнта пашкоджання труб, як яны выявілі, адбывалася на тым баку Буга, у Заходняй Еўропе, і толькі 0,1 працэнта — у Брэсце, хоць многія думалі наадварот.

Сёння з Захаду прыходзяць вагоны, загружаныя значна горш, чым тыя, якія загружаюцца ў нас. Тым не менш, мы ўсё роўна шукаем шляхі павышэння якасці перагрузкі і транспартавання тавараў. Мы ўжо маем магчымасць для апрацоўкі вагонаў у крытых ангарах, якія могуць змяшчаць адначасова 66 вагонаў. Тут забяспечваецца іх поўная захаванасць. Адзін з такіх ангараў з'яўляецца мытнай зонай, дзе, калі неабходна, можна выгрузіць нерастаможаны груз.

Нягледзячы на ўсе складанасці, у мінулым годзе мы запусцілі ў работу тэрмінал па перагрузцы рэфрыжэратарных кантэйнераў, праз які прайшлі ўжо дзесяткі цягнікоў. Раней такімі кантэйнерамі груз з Еўропы наогул да нас не мог ісці. Ведаючы перспектыўнасць, а таму неабходнасць працаваць з такой формай дастаўкі грузаў, мы абсталявалі спецыяльную пляцоўку, закупілі два краны фірмы «Балткран», якія забяспечваюць перагрузку кантэйнераў любых відаў: з мяккім і жорсткім пакрыццём, кантэйнераў, якія патрабуюць захопу знізу, а таксама рэфрыжэратарных кантэйнераў. Цяпер мы можам перагружаць грузы ў любой упакоўцы, вагой да 300 тон у адным месцы.

Сёння мы маем таксама магчымасць ажыццяўляць пераліванне звадкаванага газу. Такім чынам можа быць апрацавана каля 30 цыстэрнаў у суткі.

У мінулым годзе мы сутыкнуліся з тым, што афармленне дакументаў на мяжы адстае ад фізічнага грузу на 6—8 гадзін. Са спецыялістаў чыгункі і вылічальнага цэнтра была створана група, якая за паўгода распрацавала новую тэхналогію апрацоўкі дакументаў. Загадам начальніка чыгункі яна дзейнічае з пачатку чэрвеня. Без вялікіх дадатковых фінансавых затрат гэтая сістэма дазволіла скараціць час знаходжання грузаў на брэсцкім чыгуначным вузле на 5—8 гадзін. Гэта, пагадзіцеся, таксама вельмі важна для нашай кліентуры.

Сумесна з фірмай «Трансфармсервіс» і польскім бокам мы займаемся распрацоўкай сістэмы папярэдняга атрымання з дапамогай электронных сродкаў дакументацыі на паступаючыя вагоны. Гэта таксама дазволіць значна скараціць час перавозкі.

Беларуская чыгунка выступіла таксама з прапановай да чыгуначнікаў Польшчы і Германіі аб змяненні парадку апрацоўкі грузавых дакументаў на брэсцкім пераходзе. Сутнасць яе ў тым, што пераафармленне дакументаў на рускай мове дазволіць выключыць затрымкі ў апрацоўцы вагонаў з-за непадрыхтаванасці дакументаў. Прапанова падтрымана ўсімі бакамі.

І яшчэ да адной навінкі мы рыхтуемся. Вядома, што ў свеце назіраецца пераход на кантэйнерныя перавозкі без аўтамабіляў. Мяркуецца, што, напрыклад, у Германіі на платформы грузяцца прычэпы без аўтамабільных цягачоў, у Брэсце мы іх перагружаем і адпраўляем на Маскву, адкуль ужо цягачы развозяць тавар да месца прызначэння. Гэта будзе выгадна фінансава не толькі для кліентаў, але і для захавання экалогіі, належнага стану нашых аўтамабільных дарог. Чыгуначнікі адчуваюць у поўнай меры сваю адказнасць перад грамадствам і імкнуцца з гонарам выконваць свае абавязкі.

Матэрыялы да друку падрыхтавалі Уладзімір АЛЯХНОВІЧ, Таццяна БУРДЗЬ і Мікалай АМЕЛЬЧАНКА (фота).

Андранік МІГРАНЯН:

У СІТУАЦЫІ З ДРАЗДАМІ МАЕ МЕСЦА НЕДАСВЕДЧАНАСЦЬ ПРЭСЫ АБО СВЯДОМАЯ ДЭЗІНФАРМАЦЫЯ

Вядомы і ўплывовы расійскі палітолаг Андранік Міграням у «Независимой газете» яшчэ за 24 чэрвеня апублікаваў артыкул «Горячее лета на постсоветском пространстве». На жаль, пошта паміж Масквой і Мінскам цяпер курсіруе не так хутка, як у былыя часы, і ў Беларусь газета была дастаўлена толькі на шосты дзень пасля яе выхаду ў свет. Аднак выказванні А. Міграняна актуальнасці не страцілі і па-ранейшаму маюць значную цікавасць для беларускага чытача. Тым больш, што ў ёй палітолаг закрануў і «праблему» Драздоў, шум вакол якой не змяншаецца. Пры гэтым ён падкрэслівае, што спецыяльна хацеў бы «слыніцца на «дыпламатычным скандале», які здарыўся ў Мінску, і на чарговай антылукашэнкаўскай істэрыі расійскіх СМІ ў гэтай сувязі».

Ва ўсім гэтым скандале, піша А. Міграням, я хацеў бы выдзеліць галоўнае: мае месца абуральная недасведчанасць нашых СМІ або свядомая дэзінфармацыя расійскай грамадскасці аб сутнасці скандалу. Па-першае, суверэннае права кожнай дзяржавы распараджацца сваёй уласнасцю і рэгуляваць пытанні, звязаныя са знаходжаннем замежных дыпламатаў на сваёй тэрыторыі. У выпадку з Драздамі размова ідзе не аб пасольскіх памяшканнях і не аб кватэрах і рэзідэнцыях замежных прадстаўнікоў, а толькі аб некалькіх летніх дачах. Перагляд умоў найму і прапановы памяняць месца летніх дач для пасольстваў не мае ніякіх адносінаў да Венскіх канвенцый аб дыпламатычных правах і прывілеях. Тым больш смехатворна гучаць сцвярджэнні аб тым, што амерыканскі пасол патраціў 800 тысяч долараў на перабудаванне сваёй дачы. Абсалютна легітымныя дзеянні беларускіх улад пакзаваліся расійскімі СМІ ледзь не шызафрэнічнымі.

Аднак нялішне нагадаць у мэтах растлумачэння гэтым надобрасумленным журналістам адзін прыклад з дзейнасці амерыканскай адміністрацыі, якая гэтымі ж журналістамі разглядаецца як узор мудрасці і справядлівасці. Размова ідзе аб спрэчцы паміж пасольствам СССР, а затым і Расіі з Дзяржддэпартаментам ЗША наконт новага будынка савецкага пасольства. Патрацўшы некалькі дзесяткаў мільёнаў (гэта вам не 800 тысяч долараў пасла ЗША ў Мінску), савецкі, а затым і расійскі бок не атрымаў дазволу выкарыстоўваць уласны будынак па прызначэнню амаль 14 гадоў. 250 супрацоўнікаў пасольства месцяцца ў маленькім асабняку ў цэнтры Вашынгтона, дзе цяпер жыве адзін толькі пасол Расіі. Аргументам з амерыканскага боку служыла тое, што нібыта пасольства знаходзіцца вельмі блізка ад рэзідэнцыі віцэ-прэзідэнта ЗША і Цэнтра па кіраванню падводнымі лодкамі ЗША ў Сусветным акіяне. Пры тым, што амерыканскі бок прадаў зямлю і не выказваў прэтэнзій да таго часу, пакуль будынак не быў канчаткова пабудаваны. Нікому і ў галаву не прыходзіла назваць пазіцыю амерыканскай адміністрацыі ў адносінах да расійскага дыпламатычнага прадстаўніцтва шызафрэнічнай.

Высновa, якую робіць А. Міграням, у Беларусі ўжо вядома. Аб ёй гаварыў і сам А. Лукашэнка. Але ж варта паўтарыць, паколькі ў расійскіх публікацыях такія выказванні сустракаюцца рэдка: «пакуль Беларусь будзе паслядоўна праводзіць лінію на інтэграцыю з Расіяй, прэзідэнт Лукашэнка застанецца мішэнню для нападак з боку як заходніх працаўнікоў гэтай інтэграцыі, так і іх саюзнікаў і сяброў у расійскіх СМІ».

БЕЛТА.

Пасля заканчэння прафесійнага вучылішча Таццяна Варанцова працуе лякальшчыцай у калектыве бабруйскага швейнага аб'яднання «Славянка», якое стала партнёрам многіх фірмаў з Германіі, Францыі, іншых краін Еўропы. А гэта патрабуе высокай якасці работы. Праўда, такі падыход да справы маладога спецыяліста толькі радуе.

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛІНА.

ВАЙСКОЎЦЫ РЫХТУЮЦЦА ДА СВЯТА НЕЗАЛЕЖНАСЦІ

Ужо некалькі дзён запар ва Уруччы на базе артылерыйскага палка 120-й мотастралковай дывізіі і на ваенным аэрадроме Ліпкі, што пад Мінскам, узмоцнена трэніруюцца пешыя разлікі і разлікі механізаваных калон. Рыхтуюцца беларускія вайскоўцы, як вы ўжо зразумелі, не да баявых дзеянняў, а да святочнага парада ў азнаменаванне Дня незалежнасці Рэспублікі Беларусь 3 ліпеня.

У прэс-службе Міністэрства абароны краіны «Звяздзе» паведамілі, што ў падрыхтоўцы і правядзенні ваеннага парада задзейнічана больш за 4 тысячы чалавек і 295 адзінак тэхнікі (БТР-80, БМП-2, ракетныя і рэактыўна-артылерыйскія сістэмы «Град», «Смерч», Р-300, артылерыйскія сістэмы «Гваздзіка», зенітныя комплексы С-125, С-300). Напярэдадні парада двойчы на плошчы Незалежнасці адбудуцца генеральныя рэпетыцыі.

3 ліпеня па плошчы пройдуць больш за два дзесяткі разлікаў, па 100 чалавек у кожным. Акрамя ўсіх відаў Узброеных Сіл і родаў войскаў беларускай арміі на парадзе будуць прадстаўлены Унутраныя войскі МУС, Пагранічныя і Чыгуначныя войскі. Авіяцыя ў парадзе ўдзельнічаць не будзе.

Кіруе падрыхтоўкай да свята асабістага саставу і тэхнікі намеснік міністра абароны генерал-маёр Алег Яцкевіч.

Сяргей ПРОТАС.

36,6°

СТРАЎНІК «УСЫХАЕ»?

Аказваецца, настаўленні дарослых дзецям наконт таго, што трэба больш есці кашы, а то страўнік стане меншым, — зусім не казкі. Як выявілі вучоныя навукова-даследчага цэнтра па праблемах атлусцення пры Калумбійскім універсітэце, страўнік сапраўды здольны «усыхаць» і «расцягвацца». Усяго за месяц дыеты ўмяшчальнасць страўніка можа скараціцца на адну трэць, і калі яго прывучыць да невялікіх порцый, сігнал аб насычэнні ён пасылае ў мозг хутчэй звычайнага. Але калі страўнік рэгулярна набіваюць да адказу, ён становіцца больш эластычным, у яго ўмяшчаецца больш ежы, а значыць і апетыт расце.

АМЕРЫКАНЦЫ ЗАТЫКАЮЦЬ РОТ ТЫМ, ХТО НЯЗГОДНЫ З ІХ ПАЛІТЫКАЙ УМЯШАННЯ Ў СПРАВЫ ІНШЫХ КРАІН

Нядаўні форум у швейцарскім горадзе Кран-Мантана адзначаны некалькімі канфліктамі. Адзін з іх адбыўся 27 чэрвеня, і яго аб'ектам стала дэлегацыя Саюзнай Рэспублікі Югаславія перад пленарным пасяджэннем па праблемах бяспекі ў Паўднёва-Усходняй Еўропе. Пленарнае пасяджэнне, на якім павінны былі выступіць прэм'ер-міністр Югаславіі Момір Булатавіч, прэм'ер-міністр Албаніі Фатас Нана і прадстаўнік ЗША пры ААН Рычард Холбрук, не адбылося. І не адбылося таму, што перад пачаткам пасяджэння Рычард Холбрук раптам заявіў, што аб бяспецы ў Паўднёва-Усходняй Еўропе будзе дакладваць ён адзін. Прэм'ер-міністр Югаславіі М. Булатавіч не пагадзіўся з такой умовай, і югаслаўская дэлегацыя пакінула залу пасяджэння, спыніўшы такім чынам свой удзел у форуме.

Як стала вядома з крыніц у беларускім пасольстве ў Бялградзе, у заяве, зробленай па радыё і тэлебачанні Сербіі, прэм'ер-міністр СРЮ канстатаваў, што ў гэтай сітуацыі не толькі дэлегацыі Югаславіі, але і прадстаўнікам іншых балканскіх краін было адмоўлена ў праве гаварыць аб бяспецы ў гэтым рэгіёне. Гэта не дае магчымасці сусветнаму супольніцтву даведацца аб рэальнай сітуацыі ў Косаве, паколькі планаванае пасяджэнне павінна было трансліравацца па каналах Еўрабачання. Аргументы СРЮ настолькі моцныя, што іх неабходна было ўтаіць, адзначыў М. Булатавіч. У той жа час у адной з вёсак Косава адбыўся беспрэцэдэнтны выпадак: Р. Холбрук правёў перагаворы з прадстаўнікамі так званай Вызваленчай арміі Косава, якая ўчыніла сотні крывавых злачынстваў супраць мірнага насельніцтва — сербаў, албанцаў, туркаў, сербскай паліцыі, пагранічнікаў.

Як адзначыў у сваім каментарыі таго, што здарылася, вызначальнастаўлены прадстаўнік беларускага МЗС, у час правядзення міжнароднага форуму ў Кран-Мантане выразна праявілася жорсткая пазіцыя ЗША і НАТО з мэтай аказаць націск на краіны, якія праводзейнічаюць іх палітыцы ўмяшання ва ўнутраныя справы суверэнных дзяржаў. Ён таксама адзначыў «пэўную заканамернасць у правядзенні спланаваных акцый супраць Рэспублікі Беларусь і Саюзнай Рэспублікі Югаславіі».

БЕЛТА.

Народны калядар

ЛІПЕНЬ

6/23. Купала (Купалле) — старажытнае абрадавае свята сонца і агню, божышчаў урадлівасці і росквіту зямлі. Прымяркоўвалася да летняга сонцастаяння. *«Дзень адбаўленне, ночы прыбаўленне»*, — кажуць у народзе, і нездарма захаваўся звычай назіраць, як «сонца грае». *«Сёння Купала, заўтра Іван...»*, — гавораць у песнях. Гэтыя і іншыя факты даюць падставу сцвярджаць, што Купала — язычніцкае свята, да якога пазней прыстасавана святкаванне царквою (на другі дзень, 24 чэрвеня) «Рождества честного славного Пророка, Предтечи и Крестителя Господня Иоанна». Язычніцкае Купалле упамінаецца ў летапісах 1175 года.

У некаторых раёнах Беларусі гэты дзень звязваюць з Агрыпінай, што памерла прыкладна ў 253—260 гг., і свята называюць Агрыпінай Купальніцай. Дзень пачынаўся ў нашых продкаў з наведвання лазні, дзе адным з купальных атрыбутаў быў ліоцік, празваны купальніцай.

Дзяўчаты збіралі лекавыя зёлкі, кветкі для вянкоў, хлопцы пад вечар сцягвалі старыя рэчы, галлё да будучага вогнішча. Месца для яго часцей выбіралася на высокім беразе ракі ці возера, на паляне, каля жыта. Праводзілі абрад здабывання жывога агню — цэрлі асінавыя палкі. Палівам для кастра таксама служылі дровы з дуба — сімвалічнага Перуна, што бачна з купальскіх песень: *«Пажарам дуб'е гарэла...»*, *«Гарэла дуброва, гарэла...»* і інш. Дзяўчаты на Купалле варажылі аб будучым замужжы. Наогул, гэта свята маладосці і кахання

7/24. Іван Купала (Іван Купальны, Іван, Пятроўскі Іван, Іван Летні, Іван Вялікі, Іван Посны, Іван Злосны, Іван Ведзьмін, Ян) — працяг купальскага свята, якое доўжылася ўсю папярэднюю ноч.

10/27. Самсон (Сямён, Самсон Сенагной). Прысвятак, звязаны з даждамі. *«На Самсона дождж — сем тыдняў тож».*

Алесь ЛОЗКА.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ УНЯСЕННІ ЗМЯНЕННЯЎ І ДАПАЎНЕННЯЎ У ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ «АБ МІЛІЦЫІ»

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 4 чэрвеня 1998 года
Адобраны Саветам Рэспублікі 12 чэрвеня 1998 года

Артыкул 1. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 26 лютага 1991 года «Аб міліцыі» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, 1991 г., № 13 (15), арт. 150; Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 32, арт. 520) наступныя змяненні і дапаўненні:

1. У артыкуле 8:

у частцы першай словы «і транспартнай міліцыі» замяніць словамі «транспартнай міліцыі і міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі»;

у частцы другой словы «і транспартная міліцыя» замяніць словамі «транспартная міліцыя і міліцыя па арганізаванай злачыннасці і карупцыі»;

частку трэцюю выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«Арганізацыйная структура і штатная колькасць міліцыі зацвярджаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь»;

частку чацвёртую выключыць.

2. Часткі другую і чацвёртую артыкула 9 пасля слоў «міліцыяй» і «міліцыі» дапоўніць словамі «за выключэннем міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі».

3. У частцы другой артыкула 10:

словы «з арганізаванай злачыннасцю» і «грамадскай бяспекі і спецыяльнай міліцыі» выключыць;

словы «іх» замяніць словам «яе».

4. Дапоўніць Закон **артыкулам 12²** наступнага зместу:

«**Артыкул 12².** Міліцыя па арганізаванай злачыннасці і карупцыі

Міліцыя па арганізаванай злачыннасці і карупцыі ў межах сваёй кампетэнцыі вырашае задачы прадухілення і спынення, выяўлення і раскрыцця забойстваў, актаў тэрарызму, незаконнага абароту зброі, дзейнасці арганізаваных злачынных груп, злачынных арганізацый, бандаў, незаконных узброеных фарміраванняў, іншых злачынстваў, якія маюць вялікі грамадскі рэзананс, транснацыянальны характар, а таксама працоўкі і ажыццяўлення мераў па прадухіленню і спыненню праяў карупцыі ў дзяржаўных органах, легалізацыі злачынных даходаў.

Абласныя, рэгіянальныя і на транспарце падраздзяленні міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі, якія ўзначальвае Камітэт па арганізаванай злачыннасці і карупцыі пры Міністэрстве ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь (далей — Камітэт), ствараюць адзіную цэнтралізаваную сістэму падраздзяленняў гэтай міліцыі.

Начальнік Камітэта з'яўляецца начальнікам міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі і назначаецца на пасаду і вызваляецца ад пасады Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь па прадстаўленню міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Начальнікі абласных, рэгіянальных і на транспарце падраздзяленняў міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі назначаюцца на пасады і вызваляюцца ад пасад міністрам унутраных спраў Рэспублікі Беларусь па прадстаўленню начальніка Камітэта».

5. Частку другую артыкула 44 пасля слова «міліцыі» дапоўніць словамі «і падраздзяленні на транспарце міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі».

6. Артыкул 45 пасля часткі першай дапоўніць новай часткай наступнага зместу:

«Кантроль за дзейнасцю міліцыі па арганізаванай злачыннасці і карупцыі ажыццяўляюць міністр унутраных спраў Рэспублікі Беларусь і Камітэт па арганізаванай злачыннасці і карупцыі пры Міністэрстве ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь».

Артыкул 2. Гэты Закон уступае ў сілу з дня яго апублікавання.

Прэзідэнт
Рэспублікі Беларусь
А. ЛУКАШЭНКА

29 чэрвеня 1998 г., г. Мінск.
№ 172-3

АНТАЛОГІЯ БЕЛАРУСКАЙ ПАЭЗІІ

КРАСА І СІЛА

Мікола ГУСОЎСКІ

Нікому невядома, колькі яшчэ твораў нашай літаратуры схавана пад пылам вякоў. Балазе, пашчасціла «Песні пра зубра» славутага нашага суайчынніка Міколы Гусоўскага, ці Міколы з Гусава, як ён сам сябе называў (нарадзіўся каля 1480 г. — памёр пасля 1533 г.). Біяграфічных звестак аб ім амаль няма. Толькі прыходзіцца здагадвацца па гэтай жыццё з паэм, панегірычных вершаў, эпісталярных пасланняў. Сам паэт, усведамляючы вартасць свайго твору, называе «Песню пра зубра» не інакш, як «найяснейшай Палярнай зоркай першай велічыні». А напісаў ён паэму прыблізна ў 1522 годзе ў Рыме і надрукаваў у Кракаве ў 1523 годзе малым накладам, (усяго ў сто асобнікаў) па заказу каралеўскага дыпламата ў Ватыкане, былога полацкага біскупа Эразма Цялка-Віталіуса. Нагодай жа стала карыда — бой быкоў, якую дыпламаты разам з папам рымскім Львом X Медычы глядзелі ў цырку. Хтосьці з членаў каралеўскай місіі сказаў пры гэтым, што бой быкоў нагадаў яму адважныя схваткі ліцвінаў з зубрамі ў сябе на радзіме. Паэт прысутнічаў там ... у сваім асяроддзі.

Вядома, «Песня пра зубра» была напісана на лацінскай мове. Гэтага вымагаў агульнаеўрапейскі Рэнесанс — класічная латынь была моваю мастацтва.

Не толькі апошнія радкі паэмы, якія вы тут прачытаеце, але і ўся «Песня...» прасякнута дыханнем паэта-гуманіста. Праз 500 гадоў тыя ж праблемы вайны і міру перагукаюцца з сённяшнім днём. І ў гэтым адна з вартасцяў «паэмы жыцця» Міколы Гусоўскага.

Спынім забойствы! Сумленне, і розум, і гонар
Ўладна загадваюць кніжніку: як са званіцы
Бі ў сваё звонкае слова, узброівай народы
Супраць разбою! Бясконца купае і губіць
Марс збраяносны людзей у крывавых купальнях
Свет хрысціянскі з яго хрысціянскаю верай
Трэснуў даўно, і расколіна ўглыб пранікае
Дома і ў войску, хістаюцца веры асновы!
Хто вінаваты? Чыёю злачыннай рукою.
Губяцца сувязі братнія, бурацца храмы?
Ворат знішчае – мы скажам, а трэба ж прызнацца:
І ад сваіх міжусобіц мы ўсе не дужаем,
Нашы ж мячы падсякаюць і веру на здзекі,
Веру дзядоў і бацькоў, нам адно застаецца:
Літасці боскай чакаць і прасіць даравання.
Мала надзеі, аднак, што Усявышні прабачыць
Грэшным у веры, злачынным у справах жыццёвых
Гонар, сумленне зямных уладацаў, здаецца,
Спяць беспрабудна. Усе іх унукі і справы
Людзям на гора, дзяржаве ж – на шкоду і страты.
Болей за ўсё непакоіць іх сверб панавання
Вострыць мячы пастаянна сусед на суседа –
Ты або я запаную, дваім жа нам цесна,
Братазабойствы, грызня, міжусобныя войны –
Іхні занятак фізічны і свет іх духоўны.
Б'юцца князі-ваяводы, а стогнуць народы:
Воіны ж гінуць у тых і другіх у сутычках.
Што ім той смерд — наша гора і нашы пакуты?
Ім бы сваёго дамагчыся, а ты хоць заліся
Ў горкіх слязах. За мурамі рыданняў не чутна –
Значыць, гандлюй і крывёю, і лёсам падданых
Ворагі нашы ўсё бачаць, смяюцца з няшчасных.
«Пастырам будзь па-над паствай!» — гаворыць Пісанне.
Будуць – чакайце! Ваўкамі грызуць сваю паству.
Вось да чаго давяла непамысная прагнасць
Славы, багацця і ўлады, і як ачарсцвелі
Ўсё іх нутро себялюбства, раскоша і слава!

Пераклад Язэпа Семяжона.

Анталогію вядзе Анатоль СЫС.

ВІНШАВАННІ

*Пажаданні моцнага здароўя, поспехаў у справах, радасці і шчасця **Валянціне ГРАБЯНЕВІЧ** з в. Літва з нагоды дня нараджэння.*

Сябры.

*Шчырыя пажаданні добрага здароўя, радасці, шчасця ў жыцці, дабрабыту і ладу ў сям'і **Галіне Канстанцінаўне ХІЛО** з г. Мінска з нагоды дня нараджэння.*

Родзічы з г. Стоўбцы.

*Віншуем з днём нараджэння **Вольгу Анатольеўну ЯШЧУК** з пас. Сасновы Бор. Жадаем здароўя, бадзёрасці, шчасця і даўгалецця.*

Сям'я РУТКОЎСКІХ.

*Вайскоўца тэрміновай службы в/ч 7404 **Сяргея Іванавіча СЫЧЭЎСКАГА** віншуе сям'я з Баранавіч і жадае поспехаў у службе і шчаслівага вяртання ў родную хату.*

Сям'я СЫЧЭЎСКІХ.

Віншуем з днём нараджэння любага татачку і дзядулю **Мар'яна Францавіча ЯРОЎСКАГА.** Жадаем моцнага здароўя, шчасця, доўгіх гадоў жыцця.

Дачка Крысціна з сям'ёй.

Віншуем з днём нараджэння дарагога сына і брата **Уладзіміра Рышардавіча ЯЦКЕВІЧА.** Жадаем добрага здароўя і вялікага шчасця.

Родныя, г. Гродна.

Панядзелак, 6 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Рэзананс.
8.50 Тэлебарометр.
9.05 «Сёння з вамі...» Начальнік службы УУС Мінаблвыканкама Анатоль Сушчэня.
9.40 Прэм'ера песні.
9.55 Спажывецкая карзіна. Сацыяльна-эканамічная праграма.
10.10 Здароўе. Дзіцячая кардыяхірургія.
10.40 «Самазванцы». Тэлесерыял.
11.35 Абібок.
12.05 Тэленавігатар.
12.25 «А музыка гучыць...» Спявае Віктар Вуячыч.
13.00 Навіны.
13.15 Ж.-Ф. Рэньяр. «Адзіны спадкаемец». Спектакль Рускага акадэмічнага тэатра імя М. Горкага. Частка 1-я.
14.25 «Купальскія стравы і напоі». Відэафільм.
14.40 Параграф. Перадача для беспрацоўных.
15.00 Навіны.
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 Мультфільмы.
16.10 Музычны антракт.
16.25 Рэгіён. Перадача з Гомеля.
17.00 «Знойдзеш Айчыну блізка». Дак. фільм аб жыцці і творчасці Янкі Купалы.
17.15 Госці ў хату. Да Дня незалежнасці ЗША.
18.00 Навіны (з сурдаперакладам).
18.20 «Самазванцы». Тэлесерыял.
19.15 Беларускі хіт-парад.
19.20 «Сёння з вамі...» Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь галоўны ўрач Жодзінскага гарадскога тэрытарыяльнага медаб'яднання Ніна Целябук.
19.55 «Папараць-кветка». Відэазамалёўка.
20.05 «Марскі бой». Тэлелато.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 Л. Арлова і Я. Самойлаў у маст. фільме «Светлы шлях».
23.50 Трэці тайм.
0.20 Навіны.
0.35 Радавод. Купалле на Палаччыне.

ГРТ

17.00, 23.55 Навіны.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Панядзелак з Познерам. Праграма «Мы».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 «Горац». Серыял.
21.50 Людміла Руцкая ў праграме «Жаночыя гісторыі».
22.20 Фільм Дзяніса Еўсцігнеева «Ліміта».

Расія

13.00, 16.00, 19.00, 22.35 Весткі.
13.30 «Крах інжынера Гарына». Тэлесерыял. 1-я серыя.
14.40 «Старая пласцінка». Мультфільм.
15.00 Башня. Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял.
16.30 «Зрабіце мяне прыгожай». Дак. фільм.
17.00 Красворд.
17.25 «Сышчык пецярбургскай паліцыі». Дэтэктыў.
19.25 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.45 Мелані Грыфіт у фантастычным фільме «Чэры-2000» (ЗША).
22.55 Бэзавы туман.
23.35 Дзяжурная часць.
23.50 Аўташоу.

Культура

7.25 «Гутаперчавы хлопчык». Маст. фільм.
8.45 Музычны экспромт.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Парадоксы гісторыі. «Віват Пецярбург».
9.30 Загадка архіва Мандельштама.
9.45 «Сэрэнгеці — здабыты рай». Дак. фільм з серыі «Прыродныя запаведнікі».
10.15 Пецярбургскі гурмэ.
10.30 «Тэатр маёй памяці». «Мансарда Льва Крапіўніцкага». Аўтарская праграма В. Смехава.
11.05 Кніжная скарбніца.
11.20 Паклоннікам Тэрпсіхоры.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Без візы». У Вялікабрытаніі.
11.50 М. Салтыкоў-Шчадрын. «Балалайкін і К°». Спектакль тэатра «Современник». Частка 1-я.
13.15 М. Салтыкоў-Шчадрын. «Балалайкін і К°». Частка 2-я.
14.15 «Дзіцячы свет». Дзеці аб славутых бацьках. Н. С. Хрушчоў.
14.45 Разам з Фафалем.
15.05 «Лятучы карабель», «Самы, самы, самы», «Муха-цакатуха».
15.55 «Лукамор'е».
16.15 «Скарбы Пецярбурга». Эрмітаж.
16.30 Сказ аб Хацьковым дзявочым манастыры.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Міжнародны агляд.
17.50 Бачу цэль!
18.15 «Дакумент-анталогія». «Масква». Дак. фільм.
19.15 Цуд-казка.
19.50 Шанэль. Рускія сустрэчы.
20.30 Спявачка А. Камбурава.
20.45 Пасля навін...
21.05 «Вецер у спіну». 22-я серыя.
21.50 Паездка Грыбаедава да Чаадаева.
22.05 «Мой цяжкі крыж». Фільм пра мастака Цынтамірскага.

НТБ

8.05 «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». Серыял.
9.10 Учора ў «Выніках».
10.10 «Усяго» з Віктарам Шандаровічам.
10.25 Вынікі. Начная размова.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «12 крэслаў». Частка 5-я.
13.15 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
14.00 Футбольны клуб.
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 «Чалавек-павук». Мультсерыял.
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе». 3-я серыя.
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 «Дзікая прырода». Дак. серыял. 4-я серыя. «Імперыя арланаў».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Патрык Бергін у фантастычным фільме Фархада Мана «Газонакасільшчык-ІІ» (ЗША—Вялікабрытанія—Японія).
21.50 «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». Серыял.
22.45 Сённячка.
23.20 Сёння апоўначы.
23.45 «Байкі са склепа». Серыял.
0.10 Футбольны клуб.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Свавольнікі».
18.45 «Супраціўленне». Шматсерыйны фільм.
20.00 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.30 Вечарніца.
20.45 Ларыса Удавічэнка ў маст. фільме «Жанчына для ўсіх».
21.55 Аўтамабілі і запчасткі.
22.00 Ален Дэлон, Жан Габэн у маст. фільме «Двое ў горадзе».

Аўторак, 7 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь галоўны ўрач Жодзінскага гарадскога тэрытарыяльнага медаб'яднання Ніна Целябук.
8.50 Спажывецкая карзіна.
9.05 «Уся справа ў капелюшы».
9.35 Мультфільм.
9.45 Тураб'ектыў.
10.05 Стадыён для муз. Сустрэча членаў зборнай Беларусі па хакею з майстрамі мастацтваў.
11.00 «Самазванцы». Тэлесерыял. Заключная серыя.
11.30 Маналог. Паэтэса Людміла Паўлікава.
12.00 Сяляне. Брэсцкая вобласць.
12.25 Акалада.
13.00 Навіны.
13.15 Ж.-Ф. Рэньяр. «Адзіны спадкаемец». Спектакль Рускага акадэмічнага тэатра імя М. Горкага. Частка 2-я.
13.55 Паэтычныя навелы Валерыі Лявонцьевай.
14.05 Музыка без межаў.
14.35 «Макаёнка, 9».
15.00 Навіны.
15.15 Усё пра ўсё.
15.40 Мультфільм.
15.55 «Спецперасяленцы». Дак. фільм.
16.30 Урокі Н. Наважылавай.
17.00 «Беларускія напевы».
17.30 Народы Беларусі: гісторыя, культура, быт.
18.00 Навіны.
18.20 «Самазванцы». Заключная серыя.
18.50 Музычны салон з Эленанорай Язерскай. «Майскі бэз Сяргея Рахманінава».
19.20 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...» Пастаянны паўнамоцны прадстаўнік Рэспублікі Беларусь пры статутных органах СНД Сяргей Посахаў.
20.05 «Новая калекцыя». Мадэльер Аліўе Бертрант.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 «Чалавек, які браў інтэрв'ю».
23.45 Міжнародныя спартыўныя навіны.
0.05 Навіны.

ГРТ

8.00, 11.00 (з сурдаперакладам), **14.00** (з сурдаперакладам), **17.00, 23.15** Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.00 Праграма У. Познера «Мы».
9.45 Смехапанарама.
10.20 Дамашняя бібліятэка.
10.30 Адгадай мелодыю.
11.15 Праграма «Разам».
14.20 «Цін-Цін ідзе па следу». Мультсерыял.
14.55 Шчаслівы выпадак.
15.40 «Пячора Залатой Ружы». Серыял.
16.10 «...Да шаснаццаці і старэй».
16.30 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Тэма.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Жанна Прахарэнка і Аляксандр Міхайлаў у фільме «Прыезджая».
22.40 Прэм'ера серыяла. Самазванцы: «Аляксей І».
23.25 Песні Уладзіміра Мігулі ў праграме «Трава ля дома».

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00 Весткі.
8.05 Праваслаўны каляндар.
8.10 «Натуральны адбор». Дак. фільм.
9.05 «Санта-Барбара».
13.30 «Крах інжынера Гарына». 2-я серыя.
14.40 «Тайна запечнага цвыркуна». Мультфільм.
15.00 «Башня». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял.
16.30 На дарогах Расіі.
16.40 Прагноз надвор'я.
16.45 Каханне з першага позірку.
17.15 «Чужая радня». Маст. фільм.
19.25 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.45 «Развязка пецярбургскіх тайн». Тэлесерыял.
21.50 Футбол. Чэмпіянат свету. Паўфінал.
0.00 Дзяжурная часць.
0.15 Гарачая дзесятка.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны.
8.40 «Тэатр аднаго мастака». Малыя галандцы.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 «Музыка з Пецярбурга». Юбілей Алега Вінаградава. Перадача 1-я.
9.45 «Йеластоўн — нацыянальны скарб». Дак. фільм з цыкла «Прыродныя запаведнікі».
10.15 «Вецер у спіну». 22-я серыя.
11.05 «Авангард». Авангарднае мастацтва ў Пецярбургу.
11.20 Музычны экспромт.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Жукоўскі». Аўтарская праграма А. Адоскіна.
12.35 «Без візы». Падарожжа па Амерыцы.
12.45 Паклоннікам Тэрпсіхоры.
13.15 «Свята чакання свята». Маст. фільм. 1-я серыя.
14.15 Я садоўнікам нарадзіўся...
14.30 Ноу-хау.
14.45 Разам з Фафалем.
15.05 Праграма мультфільмаў.
15.50 «Лукамор'е».
16.10 Музычны экспромт.
16.20 «С. Міхалкоў. Пасля юбілею».
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Да 60-годдзя Пецярбургскага ТБ.
17.25 Кіно плюс.
18.05 Э. Іанеска «Трызненне ўдваіх». Тэлеспектакль. У ролях: Л. Ахеджакава. Г. Хазанаў.
19.15 Цуд-казка.
19.50 Папялушка ад Nina Ricci.
20.30 «Калекцыя». М. Булгакаў. «Нядобрая кватэра». Глава з рамана «Майстар і Маргарыта». Чытае С. Юрскі.
20.45 Пасля навін...
21.05 «Вецер у спіну». 23-я серыя.
21.50 Крамлёўскія нянькі.
22.30 Джазафрэнія.

НТБ

8.05 «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». Серыял.
9.15 Антоніо Сабата-мл. у фільме «Дарога на Арызону. Пабег з Каента» (ЗША).
10.50 «Адлюстраванне». Мультфільм.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «12 крэслаў». Частка 6-я.
13.15 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
14.00 Футбольны клуб.
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 «Чалавек-павук». Мультсерыял.
16.15 «Вайна ў космасе». 4-я серыя.
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 «Дзікая прырода». Дак. серыял. 5-я серыя. «Сустрэчы на караламым рыфе».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Свет кіно. «Адскі цягнік». Маст. фільм.
20.40 «Лялькі».
21.50 «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». Серыял.
22.45 Сённячка.
23.20 Сёння апоўначы.
23.45 «Байкі са склепа». Серыял. Пасля заканчэння фільма — Футбольны клуб.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Свавольнікі».
18.45 «Супраціўленне». Шматсерыйны фільм.
20.00 Нататкі з Іерусаліма.
20.30 Вечарніца.
20.45 «Перамога кахання». Серыял.
21.30 Муз-парад.
21.45 Сандра Балак у маст. фільме «У каханні і на вайне».

Серада, 8 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Пастаянны паўнамоцны прадстаўнік Рэспублікі Беларусь пры статутных органах СНД Сяргей Посахаў.
8.55 Спажывецкая карзіна. Сацыяльна-эканамічная праграма.
9.10 Аўта-парк.
9.20 Вас выклікае Спартландыя.
10.10 Народы Беларусі: гісторыя, культура, быт.
10.45 Творцы. Народны артыст Беларусі Генрых Вагнер.
11.25 Відзьма-нявідзьма.
12.25 «А музыка гучыць...» Песні беларускіх кампазітараў выконвае Уладзімір Васільеў.
13.00 Навіны.
13.15 «Сто дзён пасля дзяцінства». Маст. фільм.
14.45 Музычны антракт.
15.00 Навіны.
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 «5х5». Інфармацыйна-забаўляльная праграма для падлеткаў.
16.15 «Куды пайсці вучыцца?» Асаблівасці прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы (дзяржаўныя і недзяржаўныя). Прамая лінія.
17.00 Маналог. Народны мастак Беларусі Віктар Грамыка.
17.30 Лёс мой і надзея. Сацыяльная рэабілітацыя інвалідаў.
17.55 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Маладзечна»—«Тарпеда-Кадзіна» (Магілёў). У перапынку (18.45) — Навіны (з сурдаперакладам).
19.55 Беларускі хіт-парад.
20.00 «Сёння з вамі...» Генеральны дырэктар рэспубліканскага аб'яднання «Белпошта» Георгій Ігнатовіч.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх».
22.15 «Любоўны напой № 9». Камедыя (ЗША).
23.50 Навіны.
0.05 Каралеўскае паляванне.

ГРТ

8.00, 11.00 (з сурдаперакладам), **14.00** (з сурдаперакладам), **17.00, 22.50** Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.00 Тэма.
9.50 У свеце жывёл (з сурдаперакладам).
10.25 Людміла Руцкая ў праграме «Жаночыя гісторыі».
11.15 Праграма «Разам».
14.20 «Цін-Цін ідзе па следу». Мультсерыял.
14.45 Класная кампанія.
15.10 Покліч джунгляў.
15.40 «Пячора Залатой ружы». Серыял.
16.10 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Леанід Ярмольнік у праграме «Залатая ліхаманка».
19.10 Чалавек і закон.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Генадзь Хазанаў у праграме «Чужыя юбілеі».
21.50 Футбол. Чэмпіянат свету. 1/2 фіналу.
0.10 «Парыжскія таймы». Дзённік Чэмпіянату свету па футболу.

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.45 Весткі.
8.05 Праваслаўны каляндар.
8.10 «Гарадок».
8.35 Подыум д'Арт.
9.05 «Санта-Барбара».
13.30 «Крах інжынера Гарына». 3-я серыя.
14.40 «Прыгоды барона Мюнхгаузена». Мультфільм.
15.00 «Башня». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял.
16.30 «Лена і Рыта». Дак. фільм.
17.00 Прагноз надвор'я.
17.05 Красворд.
17.30 Да 60-годдзя Андрэя Мягкова. «Прыгоды зубнога ўрача». Трагікамедыя.
19.25 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.45 «Развязка пецярбургскіх тайн». Тэлесерыял.
21.45 «Агата Крысці. Пуаро». Тэлесерыял.
23.05 Дзяжурная часць.
23.20 Жывая калекцыя.

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.55 «Парыжскія дыялогі». Наталі Сарот.
8.35 «Курт Мазур». Сустрэча ў Маскве.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Кіно плюс.
9.45 «Эверглейдс — час, які спыніўся». Дак. фільм з цыкла «Прыродныя запаведнікі».
10.15 «Вецер у спіну». 23-я серыя.
11.05 Маленькія зорачкі.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Вобразы Тытанаў». Аўтарская праграма Ж. Дазорцавай.
12.45 «Без візы». Падарожжа па Амерыцы.
13.15 «Свята чакання свята». Маст. фільм. 2-я серыя.
14.20 Лад жыцця.
14.45 Разам з Фафалем.
15.05 «Мурашка-выхваляка», «Як казакі на вяселлі гулялі», «Вельмі старая казка». Мультфільмы.
15.55 «Лукамор'е».
16.15 «Рыбы, птушкі, звяры». Мастачка Е. Волкава.
16.30 Бульвар Германія.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 Акадэмія спорту.
17.30 Не толькі аб тэатры.
18.00 Новы Дамастрой.
18.25 Мастак Б. Месерэр.
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Востраў Аляксандра Сакурава». Фільм «Ампір».
20.45 Пасля навін...
21.05 «Вецер у спіну». 24-я серыя.
21.50 «Комікі XX стагоддзя». Мікалай Эрдман. Аўтарская праграма Э. Разанава.

НТБ

8.05 «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». Серыял.
9.15 «Валянціна». Маст. фільм (Іспанія).
10.40 «Асяроддзе». Экалагічная праграма.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «12 крэслаў». Частка 7-я.
13.15 «Каханне і тайны Сансет Біч». Серыял.
14.00 Футбольны клуб на чэмпіянаце свету.
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 «Чалавек-павук». Мультсерыял.
16.15 «Вайна ў космасе». 5-я серыя.
17.05 Крымінал.
17.20 У запас.
17.25 «Дзікая прырода». Дак. серыял. 6-я серыя «Гарнастай у манастыры».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Да юбілею Ліі Ахеджакавай і Андрэя Мягкова. «Гараж». Камедыя.
21.50 «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». Серыял.
22.45 Сённячка.
23.20 Сёння апоўначы.
23.45 «Байкі са склепа». Серыял. Пасля заканчэння — Футбольны клуб.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 «Свавольнікі».
18.45 «Супраціўленне». Шматсерыйны фільм.
20.00 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.30 Вечарніца.
20.45 «Перамога кахання». Серыял.
21.45 Ян Вермеер «Зернь света».
22.15 Дэвід Кэрадайн, Майкл Дрэндан у баевіку «Паспрабуй, прымер».

Чацвер, 9 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Генеральны дырэктар рэспубліканскага аб'яднання «Белпошта» Георгій Ігнатовіч.
8.50 Спажывецкая карзіна.
9.05 Сядзіба. Праграма для дачнікаў.
9.30 Мультфільмы.
9.55 «Інтэграцыя — еўрастыль». Малыя і вялікія адкрыцці.
10.30 «Тайна Сахары». Тэлесерыял (Італія—Швейцарыя—ФРГ). 1-я серыя.
11.25 Каралеўскае паляванне.
12.05 Госці ў дом.
12.30 Бархатны сезон.
13.00 Навіны.
13.10 Дзённы сеанс. «Часне-Чакае». Тэл. маст. фільм («Беларусьфільм»). 1-я серыя.
14.25 «Маэстра, клоун і мы». Фільм-канцэрт.
15.00 Навіны.
15.15 «Матрос Чыжык». Маст. фільм для дзяцей.
16.40 «Мая сцежка». Тэленарыс пра мастака Уладзіміра Маскоўскіх.
17.00 «Лёсы забытых караблёў». Дак. фільм.
17.30 Роднае слова. Паэт-песеннік Аркадзь Нафрановіч (Пастаўскі раён).
18.00 Навіны.
18.20 «Тайна Сахары». Тэлесерыял (Італія—Швейцарыя—ФРГ). 1-я серыя.
19.20 «Сёння з вамі...» Дырэктар Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва Рэспублікі Беларусь Уладзімір Рыжанкоў.
19.55 Беларускі хіт-парад.
20.00 Зроблена ў Беларусі.
20.15 Крымінальная хроніка.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Марсава поле».
22.15 Маст. фільм рэжысёра К. Муратавай «Перамена лёсу» (Адэская кінастудыя).
0.05 Навіны.
0.20 Крок.
1.00 Акалада.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00 (з сурдаперакладам), **17.00, 23.35** Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына».
9.00 Чалавек і закон.
9.40 Пакуль усе дома.
10.20 Хатняя бібліятэка.
10.30 Адгадай мелодыю.
11.15 Праграма «Разам».
14.20 Мультсерыял «Неверагодныя прыгоды Джоні Квеста».
14.40 Класная кампанія.
15.10 Дзіцячыя анекдоты.
15.40 Серыял «Пяшчора Залатой ружы».
16.10 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 Вакол свету.
17.20 «Ракавая спадчына».
18.00 Надвор'е.
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Адгадай мелодыю.
19.00 Клуб «Белы папугай».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Лія Ахеджакава ў камедыі Эльдара Разанава «Нябёсы абетаваныя».
23.00 Прэм'ера серыяла. Самазванцы: «Аляксей ІІ».
23.45 Прэм'ера серыяла. Самазванцы: «Аляксей ІІІ».

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.40 Весткі.
8.10 Своечасова.
8.40 Сам сабе рэжысёр.
9.05 «Санта-Барбара».
13.30 Алег Барысаў, Аляксандр Бяляўскі і Яфім Капелян у тэлесерыяле «Крах інжынера Гарына». 4-я серыя.
14.40 Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
16.30 «Я, Сяргей Параджанаў». Дак. фільм.
16.50 Прагноз надвор'я.
16.55 Красворд.
17.20 Леанід Харытонаў, Таццяна Пельтцэр і Міхаіл Пугаўкін у народнай камедыі «Салдат Іван Броўкін».
19.25 Падрабязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.45 «Развязка пецярбургскіх тайн». Тэлесерыял.
21.45 «Прытворшчык». Тэлесерыял.
23.00 Дзённік чэмпіяната свету па футболу.
23.30 Дзяжурная часць.
23.45 Подыум д'Арт.
0.10 Эратычная драма «Хроніка насільнага кахання» (Італія).

Культура

7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
8.30 Сказ пра Хоцькавы дзявочы манастыр.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 Які малайчына гэты Зошчанка!
9.45 «Мадагаскар — крык у лесе». Дак. фільм з цыкла «Прыродныя запаведнікі».
10.15 «Вецер у спіну». Маст. фільм (Канада, 1994 г.). Рэжысёр Г. Фрост. 24-я серыя.
11.05 «Рамансіяда-98». Перадача 12-я.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Імпрэсіянізм». Аўтарская праграма Ж. Дазорцавай.
12.40 А. С. Пушкін. «Пір у час чумы». Чытае Ю. Аўшараў.
13.15 «Свята чакання свята». Маст. фільм («Грузія-фільм», 1989 г.). Рэжысёр Л. Гардзеладзе. 3-я серыя, заключная.
14.20 «Куміры». Таццяна Пілецкая.
14.45 Разам з Фафалей.
15.05 Праграма мультфільмаў: «Чалавек у футляры», «Страшная помста», «Песенка мышаняці».
15.55 «Лукамор'е».
16.15 «Мес'е Іван у Правансе». Перадача 1-я.
16.45 «Час, партрэты, лёсы». Д. Давыдаў.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 «Музыка з Пецярбурга». Юбілей Алега Вінаградава. Перадача 2-я.
17.50 Фармат.
18.05 Новае кіно.
18.40 «Выбранае-2000». Частка 1-я.
19.15 Цуд-казка.
19.50 «Выбранае-2000». Частка 2-я.
20.45 Пасля навін.
21.05 «Вецер у спіну». Маст. фільм (Канада, 1994 г.). Рэжысёр Г. Фрост. 25-я серыя).
21.50 Дабрачынны вечар артыстаў балета ў Тэатры эстрады.
22.30 «Апакрыф». «Літаратура і рок-н-рол». Аўтарская праграма В. Ерафеева.

НТБ

8.05 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс», «Лавушка» (ЗША).
9.15 Свет кіно. Маст. фільм «Хроніка зары» (Іспанія).
10.40 Мультфільм.
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «12 крэслаў». Частка 8-я, заключная.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч». (ЗША).
14.00 Футбольны клуб.
15.20 «Вуліца Сезам».
15.50 Мультсерыял «Чалавек-павук». (ЗША).
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе». 6-я серыя (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Дак. серыял «Дзікая прырода». 7-я серыя. «Зебры-першапраходцы».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Майкл Мэдсен і Джэніфер Цілі ў баявіку «Чалавек з пісталетам».
21.50 Гадзіна серыяла. «Дэтэктыў Нэш Брыджэс». «Лавушка» (ЗША).
22.45 Сённячка.
23.20 Сёння апоўначы.
23.45 Серыял «Байкі са склепа».
0.10--0.40 Футбольны клуб.

8-ы канал

18.30 Для дзяцей «Свавольнікі».
18.45 Шматсерыйны фільм «Супраціўленне».
20.00 Навіны «К-відэа».
20.30 Вечарніца.
20.45 Серыял «Перамога кахання».
21.45 Муз-парад.
22.00 Вупі Голдберг у маст. фільме «Месяцавае святло і Валянціна».

Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.

Пятніца, 10 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.15 «Сёння з вамі...» Дырэктар Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва Рэспублікі Беларусь Уладзімір Рыжанкоў.
8.50 Спажывецкая карзіна.
9.05 Пераход. Перадача для падлеткаў.
9.30 Мультфільмы.
10.00 «Лёс мой і надзея». Сацыяльная разбілітацыя інвалідаў.
10.30 «Тайна Сахары». Тэлесерыял. 2-я серыя.
11.25 Зорная ростань. Тэлеконкурс маладых артыстаў эстрады. Фінал.
12.00 Тэл. Дом кіно. Акцёр Даніэль Альбрыхскі.
12.25 «А музыка гучыць...» Сцэны з балета П. І. Чайкоўскага «Спячая прыгажуня».
13.00 Навіны.
13.10 Дзённы сеанс. «Часне-Чакае». Тэл. маст. фільм. 2-я серыя.
14.30 Навакольны свет. IV Міжнародны тэлефорум «Экамір-98».
15.00 Навіны.
15.15 Відэакурс французскай мовы.
15.45 «Вострай слёз». Дзіцячы прыёмнік-размеркавальнік. Перадача з Гомеля.
16.10 Беларускі мерыдыян. Гісторыя Ружан.
16.30 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
17.00 Урокі Н. Наважылавай.
17.30 «Акцёр Фёдар Шмакаў». Дак. фільм («Белвідэацэнтр»).
18.00 Навіны (з сурдаперакладам).
18.20 «Тайна Сахары». Тэлесерыял. 2-я серыя.
19.20 Беларускі хіт-парад.
19.25 «Сёння з вамі...» Доктар мастацтвазнаўства рэктар Беларускай акадэміі мастацтваў Рычард Смольскі.
20.00 «У патоку часоў». Музычная відэазамалёўка.
20.05 Абібок.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 «Смяяцца — не грэх». Забаўляльная праграма «Банка камікзаў».
22.15 «Цэнтар» прадстаўляе: К. Дзенеў у маст. фільме «Агент Бяда» (Францыя).
23.40 Аўта-парк.
23.50 Навіны.
0.05 Начны сеанс. Б. Хоскінс у маст. фільме «Мона Ліза».

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00 (з сурдаперакладам), **17.00** Навіны.
8.15 «Ракавая спадчына». Серыял (заключная серыя).
9.05 Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
9.55 Смак.
10.15 Хатняя бібліятэка.
10.25 «Іграй, гармонік любы!»
11.15 Праграма «Разам».
11.25 Фільм-казка «На залатым ганку сядзелі...»
12.40 Мультфільмы.
15.25 Мультфільмы.
15.55 Вуліца Сезам.
16.25 Аркадзь Укупнік у праграме «Паддашак Фруціс».
17.20 «Ракавая спадчына». Серыял (заключная серыя).
18.05 Надвор'е.
18.10 Здароўе.
18.45 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Барыс Галкін у баевіку «Адзін і без зброі».
22.00 Музычны фінал Чэмпіяната свету па футболу. Канцэрт трох тэнараў — Хасе Карэраса, Пласіда Дамінга і Лучана Паварохі. Прамая трансляцыя з Парыжа. У перапынку — Навіны.
0.45 Каханне і смерць у меладраме «Усмешка».
2.25 Праграма перадач.

Расія

6.30, 10.00, 16.00, 19.00, 22.40 Вестки.
7.00 Дзяжурная часць.
7.15 Тавары — пошта.
7.20 Свет здароўя.
7.30 Грошы.
7.45 «Ліса і заяц». Мультфільм.
8.00 Праваслаўны каляндар.
8.05 «Таганская танга». Дак. фільм.
9.05 «Санта-Барбара».
13.30 Мікалай Кручкоў, Марк Бернес у фільме для дзяцей «Максімка».
14.45 «Жыў-быў сабака». Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная праграма.
15.30 «Першыя пацалункі». Тэлесерыял (Францыя).
16.30 «Удалечыні ад шума гарадского». Дак. фільм.
16.45 Прагноз надвор'я.
16.50 «Лабірынт». Ігравое забаўляльнае шоу.
17.20 Леанід Харытонаў, Тацяна Пельтцэр і Міхаіл Пугаўкін у кінакамедыі «Іван Броўкін на цаліне».
19.25 Падарбязнасці.
19.45 «Санта-Барбара».
20.45 Сам сабе рэжысёр.
21.20 Маскі-шоу.
21.50 Пол Радыгэс у камедыі «Мільён адному» (ЗША).
23.00 Працяг кінакамедыі «Мільён адному».
23.55 Дзяжурная часць.
0.10 Фільм Педра Альмадавара «Лабірынт страсцей».
1.45--1.48 Прагноз надвор'я.

Культура

7.00 Праграма перадач.
7.05, 13.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
7.20 Надвор'е.
7.25 Музычны экспромт.
7.40 Піна Бауш і іншыя.
8.15 «Вецер у спіну». Маст. фільм. 25-я серыя.
9.00, 11.00, 15.00, 17.00 Навіны.
9.05 «У Ігара Д...» Ян Фрыд. Перадача 2-я.
9.30 «Калекцыя». М. Булгакаў. «Нядобрая кватэра». Раздзел з рамана «Майстар і Маргарыта». Чытае С. Юрскі.
9.45 «Галагагас — вулканы на экватары». Дак. фільм з цыкла «Прыродныя запаведнікі».
10.15 «Вецер у спіну». Маст. фільм. 26-я серыя, заключная.
11.05 «Час міру». В. Астаф'еў.
11.30 Праграма перадач.
11.35 «Авангардызм». Аўтарская праграма Ж. Дазорцавай.
12.50 Народныя ўмельцы.
13.15 К. Бацюшкаў. «Вопыты ў вершах і прозе».
14.05 «Кошка». Фільм рэжысёра І. Шадхана.
14.30 Крэда.
14.45 Разам з Фафалей.
15.05 Праграма мультфільмаў.
15.55 «Лукамор'е».
16.15 «Мес'е Іван у Праванс». Перадача 2-я.
16.45 «Відэапазія».
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.10 «Тэатральная правінцыя». Перадача 2-я.
17.35 Дак. фільмы. Рэжысёр В. Вінаградаў.
18.40 Баярскі двор.
19.10 Цуд-казка.
19.50 «Са сталі». Вядучы праграмы А. Басілашвілі.
20.15 Залатыя галасы свету ў Маскве.
20.45 Пасля навін...
21.05 «Вецер у спіну». Маст. фільм. 26-я серыя, заключная.
21.50 В. Моцарт. Канцэрт № 13 для фартэпіяна з аркестрам.
22.00 «Багема». Беата Тышкевіч.
23.20--23.25 Праграма перадач.

НТБ

5.00 «Сёння раніцай». Інфармацыйная праграма, спорт, надвор'е.
8.05 Крымінал. «Чыстасардэчнае прызнанне».
8.35 Тэлегульня «Ключы ад форта Баяр» (Францыя).
11.00, 13.00, 15.00 Сёння ўдзень.
11.25 «Стары тэлевізар» успамінае: «Уся каралеўская раць». Частка 1-я.
13.15 Серыял «Каханне і тайны Сансет Біч» (ЗША).
14.00 Футбольны клуб.
15.20 Дог-шоу. «Я і мой сабака».
15.50 Мультсерыял «Чалавек-павук». (ЗША).
16.15 Свет прыгод і фантастыкі. «Вайна ў космасе». 7-я серыя (ЗША).
17.05 Крымінал.
17.15 У запас.
17.25 Дак. серыял. «Дзікая прырода». 8-я серыя. «Матылёк. Прыгажуня або відовішча».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.40 Герой дня.
19.00 Андрэй Мягкоў, Наталля Фацеева і Ларыса Удавіченка ў фільме «Расследаванне».
20.25 «Лялькі».
21.40 Майкл Дудзікоф у вострасюжэтным фільме «Начная пагоня».
23.25 Шоу Мікалая Фаменкі «Імперыя страсці».
0.05 Ток-шоу «Зняранне».
0.30--1.01 Футбольны клуб.

8-ы канал

18.00 Праграма Кенета Копланда.
18.30 Прыгодніцкі фільм «У цэнтр Зямлі».
20.00 Аэробіка «Новы Эдэм».
20.30 Вечарніца.
20.45 Серыял «Перамога каханне».
21.30 Муз-парад.
22.00 Фантастыка на экране... Маст. фільм «Чалавек цемры-3».

Субота, 11 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.20 Серыял па выхадных. «Чатыры танкісты і сабака» (Польшча). 1-я серыя.
9.15 «Я малюю».
9.25 Здароўе. Аздараўленчы клуб «Саратнік».
9.50 Сталіца. Інфармацыйна-аналітычная праграма.
10.15 Сутнасць. Духоўная праграма.
10.40 Тэл. Дом кіно. Кінапанарамы — лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР Анастасія Сухнава і заслужаны артыст Беларусі Юрый Марухін.
11.15 «Усё нармальна, мама!»
11.50 Вока. Пра рэкламу і не толькі...
12.10 Вяршыня свету.
12.35 Зроблена ў Беларусі.
12.50 Творчы вечар педагога і спявачкі Ірыны Палянскай.
14.15 Тэлеспорт.
15.00 Навіны.
15.20 «Лесвіца ў неба». Авіяцыйна-спартыўнае свята, прысвечанае Дню Незалежнасці Рэспублікі Беларусь.
16.10 К. Сен-Санс. «Леб'еда». Харэаграфічная мініяцюра.
16.15 «Дрова жыцця». Тэленарыс пра сям'ю Паліканіных (г. Мінск).
16.40 Ток-шоу «Гэта мая работа». Канявод.
17.15 Ю. Нікулін, Я. Яўсігінеў, В. Аросева ў маст. фільме «Старыя-разбойнікі».
18.45 На атрыманне Дзяржаўнай прэміі Беларусі. Навукова школа замяняльнікаў крыві.
19.10 «Песню бярыце з сабой».
20.05 Ток-шоу «Карамболь» з удзелам Клары Новікавай.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.50 «Містэр Суботні Вечар». Маст. фільм (ЗША).
23.45 Беларускі хіт-парад.
24.00 Трэці тайм.
0.20 Відэа-навідзьма.

ГРТ

6.55 Ала Ларыёнава і Васіль Мяркур'еў у фільме «Дванаццатая ноч».
8.25 «Кот у ботах». Мультфільм.
8.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.00, 14.00 (з сурдаперакладам). Навіны.
17.00 Навіны.
9.10 Хатняя бібліятэка.
9.30 «Ранішняя пошта».
10.05 «Каламбур».
10.40 Смак.
11.00 «Вяртанне Трацціякоўкі. Гісторыя аднаго шэдэўра».
11.25 Міхаіл Жванецкі, Ніна Ананіашвілі, Алег Табакоў, Барыс Грабеншчыкаў. «Трыумф» у Парыжы.
12.25 Уладзімір Высоцкі ў фільме «Штрафны ўдар».
13.55 Праграма перадач.
14.20 Леў Нікалаеў у праграме «Цывілізацыя».
14.50 У свеце жывёлы.
15.30 Мультфільмы.
16.15 Як гэта было. Пошукі царскіх астанкаў. (1976 г.)
17.20 Песня-98.
18.15 Надвор'е.
18.25 Андрэй Мягкоў і Валянцін Гафт у дэтэктыве «Гонкі па вертыкалі». 2-я серыя.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.40 Сусветнае кіно. Жан-Поль Бельмандо ў прыгодніцкім фільме «Картуш».
22.35 Сафі Ларэн, Марчэла Мастраяні і Ингрыд Бергман у фільме «Гатовая сукенка».
0.55 Праграма перадач.

Расія

7.00 Раніца селяніна.
7.25 Прагноз надвор'я.
7.30 «Чырвоная кніга». Экалагічная экспедыцыя РТР.
7.55 Мультфільмы.
9.25 Хатні ачаг.
9.50 Свовчасова.
10.20 Добрай раніцы, краіна.
11.05 Клаўдзія Кардынале і Сяргей Бандарчук у гістарычнай кінаэпапеі «Бітва трох каралёў». Тэлесерыял. 3-я серыя.
12.00 Пошта РТР.
12.25 «Ва ўсіх на вуснах».
13.00, 19.00 Вестки.
13.30 Людзі і грошы.
14.00 Федэрацыя.
14.50 «Чамадан». Мультфільм.
15.00 «Вежа». Маладзёжная праграма.
15.25 «Гісторыя аднаго злачынства». Мультфільм для дарослых.
15.50 Дзённік чэмпіяната свету па футболу.
16.20 Барыс Хмяльніцкі і Вія Артмане ў прыгодніцкім фільме «Стрэлы Робін Гуда».
17.55 Мая сям'я.
19.35 «Аншлаг» і Ко.
20.35 Зоркі XXI стагоддзя.
21.50 Футбол. Чэмпіянат свету. Матч за 3-е месца.
0.00 Брыджыт Нільсен у псіхалагічнай драме «Даміно» (Італія, ЗША).
1.40 «Скорасць».
1.55--1.58 Прагноз надвор'я.

Культура

9.00 Праграма перадач.
9.05 Надвор'е.
9.10 «Дыяпазон». Майстацтва навукова-папулярнага кіно.
10.05 Ток-шоу «Наўздагад».
10.30 «Акварыум». Дак. фільмы «Вента», «На кардоне».
10.50 Вех кіно. «У шэсць гадзін вечара пасля вайны». Маст. фільм («Масфільм», 1944 г.).
12.20 Вясна Іагана Штрауса.
12.45 Артадокс.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.15 Пецярбургскі гурмэ.
13.30 Э. Томпсан. «На залатым возеры». Спектакль Тэатра імя Массавета. 1-я серыя.
14.50 Чароўны чамадан.
15.05 Мультфільм.
15.15 «Пазт у Расіі больш, чым паэт». Аўтарская праграма Я. Яўтушэнкі.
15.40 Мастак О. Цалкоў.
16.10 «Успышка». Навіны кіно.
16.30 «Асабістая справа». Т. Тарасава.
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Блеф-клуб.
17.50 «Парыжскі часопіс» з пісьменнікам Барысам Носікам.
18.15 Праграма перадач.
18.20 «Хутка лета», «Зірніце на твар», «Ваенны музыкі аркестр». Дак. фільмы.
19.00 Цуд-казка.
19.20 Мультфільм.
19.30 «Дзіцячы свет». С. Сабінава.
20.00 Гала-канцэрт «Рамансіада-98».
21.20 Праграма перадач.
21.25 «Хто там...» Праграма В. Верніка.
21.55--23.25 «З жыцця адпачываючых». Маст. фільм.

НТБ

7.00 Іван Скуратаў і Ганна Камолава ў камедыі Барыса Барнета «Стары наезнік».
8.35 Мультсерыял «Новыя прыгоды Бэтмена». (ЗША).
9.00 Сёння раніцай.
9.10 Крымінал. «Чыстасардэчнае прызнанне».
9.30 Тэлегульня «Зразумей мяне».
10.00 Свет прыгод і фантастыкі. «Конан» (ЗША).
10.45 Ад «Вінта»!
11.00 Сёння ўдзень.
11.25 Музычны фільм Святланы Дружынінай «Прынцэса цырка».
14.00 Футбольны клуб на чэмпіянаце свету.
15.00 Сёння ўдзень.
15.15 Свая гульня.
15.45 Суд ідзе.
16.40 Серыял па выхадных. «Паліцэйская акадэмія». 3-я серыя (ЗША).
17.30 Дог-шоу. «Я і мой сабака».
18.00, 21.00 Сёння ўвечары.
18.30 «Усяго» з Віктарам Шандаровічам.
18.50 Свет кіно. Жан-Клод Ван Дам у баевіку Марка Дысаля «Кікбаксёр» (ЗША).
20.45 Лялькі.
21.40 Надоечы-90.
22.30 Крымінальны серыял. «Паўшыя анёлы». «Ліпучка для мух» (ЗША).
23.10 «Пра гэта». Ток-шоу.
23.50 Серыял «Байкі са склепа» (ЗША).
0.10--0.40 Футбольны клуб.

8-ы канал

15.00 Джойс Маер «Жыцьё ў слове».
15.30 Today.
16.00 Маст. фільм «Пяты мушкецёр», або Жалезная маска».
18.00 Дак. фільм «Запаведнікі дзікай прыроды».
19.00 Серыял «Касмічны патруль».
19.55 Адпачынак і турызм.
20.00 Валянцін Гафт у маст. фільме «Футбаліст».
21.30 Вечарніца.
21.45 Меладрама «Сапраўдныя пачуцці».

Нядзеля, 12 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.00 Добрай раніцы, Беларусь!
8.00 Навіны.
8.20 Серыял па выхадных. «Чатыры танкісты і сабака» (Польшча). 2-я серыя.
9.15 Слова Мітрапаліта Філарэта на свяце Першавярхоўных апосталаў Пятра і Паўла.
9.25 Мультыклуб.
9.55 «Зямля кладаў». Спартыўна-гістарычная гульня для падлеткаў. Фінал.
10.25 Тураб'ектыў.
10.50 «Усё нармальна, мама!»
11.25 Арсенал.
11.50 Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.
12.25 «Экзамен на чын», «Два візіты». Кароткаметражныя маст. фільмы.
13.10 Чэмпіянат Еўропы па валейболу. Жанчыны. Беларусь—Германія.
13.45 Алімп.
14.00 Сяльчане. Капыльскі раён.
14.25 Запрашаем на вячоркі. Беларуска-ўкраінская вечарына.
15.00 Навіны.
15.20 Бон тон. Тэлечасопіс моды.
15.45 АРТ-клуб. Сустрэча з паэтам і музыкантам Аляксандрам Балем.
16.20 Вольная барацьба. Міжнародны турнір на прызы трохразовага алімпійскага чэмпіёна Аляксандра Мядзведзя.
17.50 Зорная ростань.
18.25 Тэленавігатар.
18.45 Землякі. Дайджэст.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Тэлебарометр.
21.05 Стадыён.
21.30 «Сінема». Э. Хопкінс у маст. фільме «Вайна для аднаго чалавека».
23.05 Прэм'ера песні.
23.20 «У джазе толькі дзяўчаты».
23.50 «Бархатны сезон».
0.20 Вольная барацьба. Міжнародны турнір на прызы трохразовага алімпійскага чэмпіёна Аляксандра Мядзведзя.

ГРТ

6.55 Павел Кадачнікаў у прыгодніцкім фільме «Шукай ветра».
8.15 Лато-Мільён. Спортлато.
8.30 «Дысней-клуб»: «Качыныя гісторыі».
9.00, 14.00 (з сурдаперакладам), **22.50** Навіны.
9.10 «Бесталковыя нататкі» Дзм. Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 Армейскі магазін.
11.30 Іграй, гармонік любы!
12.00 Сялянскія ведамасці.
12.30 Серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
13.25 Смехапанарама.
14.20 Клуб падарожнікаў.
15.05 КВВ-асарці.
15.40 «Дысней-клуб»: «Новыя прыгоды Віні-Пуха».
16.05 «Дысней-клуб»: «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу».
16.35 Леанід Якубовіч у тэлегульні «Кола гісторыі».
17.20 «Ералаш».
17.50 Надвор'е.
18.00 Камедыя «Будзьце маім мужам».
19.40 Добрай ночы, малышы!
19.55 Кінаафіша.
20.00 Час.
20.35 Камедыя Леаніда Гайдая. «Самагоншчыкі», «Сабака Барбос і незвычайны крос».
21.10 XX стагоддзе развітваецца з футболам. Фінал Чэмпіянату свету.
0.30 Праграма перадач.

Расія

7.00 Службу Айчыне.
7.25 Прагноз надвор'я.
7.30 Мультфільмы.
8.05 «Аншлаг» і Ко.
8.35 Сам сабе рэжысёр.
9.25 Добрай раніцы, краіна.
10.15 Рускае лато.
10.55 Клаўдзія Кардынале і Сяргей Бандарчук у гістарычным кінаэпапеі «Бітва трох каралёў». Тэлесерыял. 4-я серыя.
11.45 Мультфільм.
12.40 Свет кніг с Леанідам Куравлёвым.
13.00 Вестки.
13.30 Пульс.
14.00 Парламенцкая гадзіна.
14.55 «Закон і парадак». Тэлесерыял (ЗША).
15.45 Дыялогі пра жывёлу. Дак. фільм «Натуральны адбор».
16.40 Зусім сакрэтна.
17.35 Старая кватэра. Год 1974. Частка 1-я.
19.00 Люстэрка.
20.00 Чэмпіянат-98. Футбольныя матчы Францыі.
21.35 «К-2» прадстаўляе: «Фрак нарада».
22.30 Віталь Саломін і Інакенцій Смактуноўскі ў фільме «Пікавая дама».
23.55--23.58 Прагноз надвор'я.

Культура

9.00 Праграма перадач.
9.05 Надвор'е.
9.10 «Казка за казкай», «Пра ўсё на свеце». Частка 1-я.
9.35 «Сампа». Маст. фільм («Масфільм», 1958 г.).
11.25 Кансіліум.
11.50 «Старое танга». А. Ахматава і І. Бродскі ў Пецярбургу.
12.20 «Нязгасныя зоркі». «Эдзіт Піяф». Перадача 2-я.
12.45 Тэлесуфлёр.
13.00, 21.00 Навіны культуры.
13.15 Э. Томпсан. «На залатым возеры». Спектакль Тэатра імя Массавета. 2-я серыя.
14.00 Людзі ў модзе.
14.15 Вандраванні і вандроўнікі. «Ясеніцкі парк». Частка 1-я. Дак. фільм з цыкла «Нацыянальныя паркі Амерыкі».
14.45 «Асенній партрэты». Тацяна Акунеўская.
15.35 Парадоксы гісторыі. «Смерць Каралевы Брыльянтаў».
16.05 Становішча рэчаў.
17.00 Навіны.
17.05 «2003». Да 300-годдзя Санкт-Пецярбурга.
17.15 Фотапартрэт.
17.30 Ціхі вечар.
18.00 Дак. фільмы.
19.00 Цуд-казка.
19.15 Мультфільм.
19.25 «Царская ложа». К. Пендзярэцкі.
20.05 А. С. Пушкін. «Медны коннік». Чытае І. Смактуноўскі.
20.55 Праграма перадач.
21.00 «400 гадоў оперы». Трансляцыя канцэрта з Адэскага акадэмічнага тэатра оперы і балета ў рамках фестываля «Славянскі базар».
22.05--23.25 Сусветная сінематыка. «Зоркі Эгера». Маст. фільм. 2-я серыя.

НТБ

7.00 Любоў Арлова і Яўген Самойлаў у музычным фільме «Светлы шлях».
8.35 Мультсерыял «Новыя прыгоды Бэтмена». (ЗША).
9.00 Сёння раніцай.
9.15 «Залаты грамафон».
9.30 «Вуснамі дзіцяці».
10.00 Свет прыгод і фантастыкі. «Конан». (ЗША).
10.45 Ад «Вінта»!
11.00 Вялікія грошы.
11.25 Дак. фільм «Мікалай і Аляксандра». 1-я серыя «Палацавік Божы». 2-я серыя «Гібель дынастыі» (Вялікабрытанія).
13.15 Мультфільм.
13.30 Дак. серыял «Крымінальная Расія. Сучасныя хронікі». Фільм 21-ы. «Пярэвярацень».
14.00 «Рускі век». Юрый Башмет у гутарцы з Андрэем Караулавым.
14.30 Футбольны клуб.
15.00 Сёння ўдзень.
15.15 Тэлегульня «Ключы ад форта Баяр» (Францыя).
17.00 Вынікі. Прадмова.
17.25 Баявік «Тумстоун — магільны камень».
20.00 Вынікі.
21.00 Баявік «Блакітная сталь» (ЗША).
23.00 Вынікі. Начная размова.
23.30 Вынікі. Спорт.
0.20--1.20 Футбольны клуб.

8-ы канал

15.00 Праграма з Рыкам Рэнерам.
15.30 Еўропа сёння.
16.00 Маст. фільм «Мары Шанталь супраць доктара К.».
18.00 Мульт-планета.
18.45 Калекцыя 8-га тэлеканала... Расійская эстрада.
19.00 Серыял «Касмічны патруль».
19.55 Медыцына і здароўе.
20.00 Кінакамедыя «Амерыканскі дзядуля».
21.30 Вечарніца.
21.45 Навіны «К-відэа».
22.15 Нядзельны фільм.

УСЁ ПРА ЎСЁ

ЯК РАСПАЗНАЦЬ ЯДАВІТЫЯ ГРЫБЫ

Сумнеўныя грыбы трэба зварыць разам з апрацаванай цыбулінай. Калі цыбуля зробіцца сіняй, шэрай ці чорнай — значыць сярод грыбоў ёсць ядавітыя.

СРОДАК АД ЗАПОЮ

Людзей, якія пакутуюць ад запою, трэба прымушаць есці як мага болей яблыкаў. Гэтыя плады, калі іх есці ў вялікай колькасці, валодаюць уласцівасцю знішчаць цягу да спіртных напояў.

ДЛЯ ПРАФІЛАКТЫКІ ВАРЫКОЗНАГА РАСШЫРЭННЯ ВЕН

Вазьміце васковую свечку, пастаўце адну нагу на табурэт і, перакатваючы свечку ўверх ад ступні да калена, злёгку націскаючы свечкай на скуру, добра памасіравайце мяккія тканкі. Тое ж самае зрабіце і з другой нагой.

Абліваўце ногі раніцай халоднай вадой. Хадзіце дома босымі. Не сядзіце, паклаўшы нага на нагу.

По матэрыялах друку падрыхтавала Вікторыя КЛЯНОВІК.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

Рэгістрацыйны нумар 1.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-28-69, 68-27-73, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; агляддальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Магілёве — 31-13-75, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98.
ФАКС: 68-27-79. *E-mail:* daily@zwyazda.belpak.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі. Матэрыялы, пазначаныя значком носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 80.745. Індэкс 63850.
Зак. № 3951.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12